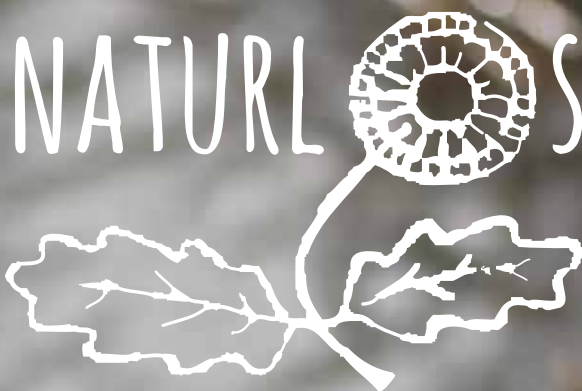

TURKALENDER 2018

LÆRERIKE NATUR- OG KULTURVANDRINGER
I VEST-AGDER OG AUST-AGDER

DNT Sør

Friluftsrådet
for Lindesnes
regionen

Lister
Friluftsråd

Skogselskapet
i Agder

Midt-Agder
Friluftsråd

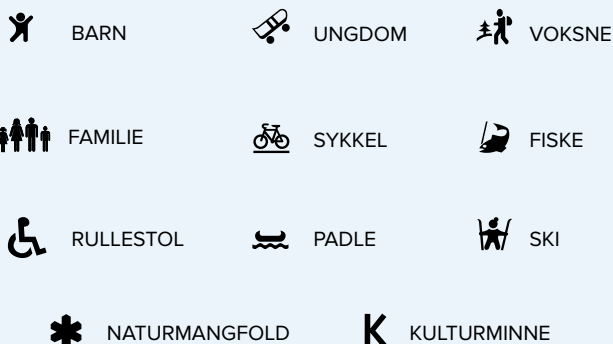
LÆRERIKE TURER MED NATURLOS

Turene er organiserte vandringer eller arrangementer i naturen under ledelse av en naturlos/guide. Naturlosen vil formidle om ulike temaer underveis og skal sørge for at deltakerne ferdes trygt og finner frem på turen.

Naturlosturene er for alle og de fleste er gratis. Noen turer har tilbud om transport og annet for en rimelig kostnad. Enkelte turer krever også påmelding.

Trenger du å vite mer om turen kan du kontakte den enkelte arrangør. Mange av turene blir annonsert i sosiale medier og i avisen. Denne brosjyren finner du også på nettsiden naturlos.no

Turer med spesielle tilrettelegginger er merket med følgende ikoner:

ALLEMANNSRETTE

Allemannsretten er viktig for vårt friluftsliv. Den bestemmer vår rett til å ferdes og oppholde oss i utmark hele året og innmarka om vinteren.

Allemannsretten er en gammel hevdvunnen rett for alle til å ferdes og oppholde seg på annens grunn på visse vilkår. Frilufsloven kom i 1957 og lovfestet allemannsretten. Norge er blant få land som har denne retten lovfestet, og den er i Norge mer omfattende enn de fleste andre land.

Hensikten med loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennhetens rett til ferdsel og opphold i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

Naturlos er mulig også takket være allemannsretten. På grunn av denne kan vi ønske alle velkomne til mange slags turer i en mangfoldig og spennende sørlandsk natur.

STRANDRYDDEDAGEN 5. MAI

Strandryddedagen er en årlig, landsomfattende miljøbegivenhet der vi rydder alle Norges strender frie for søppel. Flere tusen frivillige rydder sine lokale strender for søppel en lørdag i året, med mål om et søppelfritt Norge. Bli med å rydd du også! Finn ei strand i ditt nærområde som du har lyst til å rydde. I flere kommuner blir det lagt til rette for gratis søppelsekker og henting av avfall i forbindelse med denne dagen. Dersom du ikke kan rydde denne dagen, så er det bare å rydde en annen dag.

Du kan ta kontakt med Kirsten Leidal i Avfall Sør for mer informasjon for Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla, e-post: kirsten.leidal@avfallsor.no.

For arrangementer, se i brosjyren 5. mai. For mer informasjon ta kontakt med din kommune eller se holdnorerent.no

BARNEVANDRERSTIEN

I år kan du gå hele barnevandrerstien fordelt på ni turer gjennom sesongen – med naturlos! Start fra Årli i Kvinesdal i mai og fullfør siste etappe fra Birkeland til Landvik i Grimstad i august. Se barnevandrerstien.no for mer informasjon om etappene.

Oversikt turdager:

21. mai	Årli - Snartemo
27. mai	Snartemo - Konsmo kirke
2. juni	Konsmo - Laudal
9. juni	Laudal - Høye
10. juni	Høye - Breland
17. juni	Nodeland - Kristiansand
12. august	Kristiansand - Drangsholt
26. august	Varpelia - Risvand
19. august	Birkeland - Landvik

TURER HELE ÅRET

Tirsdagsturene med DNT Sør - Tur på dagtid

Turer hver tirsdag for alle aldre og form hele året, unntatt juli.

Område: Kristiansand

Møtested: Utenfor DNT Sør sine lokaler i
Gyldenløvesgate 2B, Kristiansand **Tid:** 11.00
Tlf: 38 12 07 50

For mer informasjon se turprogram dntsor.no
Kom gjerne innom vårt tursenter.

Onsdagsturene med DNT Sør - senior II

Et tilbud for dere som vil gå litt roligere og kortere,
hver onsdag store deler av året unntatt juli.

Område: Kristiansand

Møtested: Varierer, se turprogram dntsor.no
Tid: 10.30 **Tlf:** 38 12 07 50

Torsdagsturene med DNT Sør - senior I

Turer i Kristiansandsområdet for spreke seniorer hver
torsdag hele året, unntatt juli.

Område: Kristiansand

Møtested: Varierer, se turprogram dntsor.no
Tid: 10.30 **Tlf:** 38 12 07 50

Søndagsturer med DNT Sør - for voksne

Turer for voksne nesten hver søndag kl. 11.00. Siste søndag i
måneden er det langtur på ca. 20 km. Mer info på facebook
«DNT Sør» og «Turgåere i sør»

Område: Kristiansand og Søgne

Møtested: Varierer, se facebook eller dntsor.no
Tid: 11.00 **Tlf:** 38 12 07 50

Tirsdagsturene med Turistforeningen i Lillesand

Rusletur hver tirsdag for de som er dårlige til bens.
Ta gjerne med staver. Ingen turer i juni, juli og august.

Område: Lillesand **Møtested:** Røde Kors-huset

Tid: 11.00 **Kontaktperson:** Inger Grete Danielsen
Tlf: 911 56 187

Onsdagsturene med Turistforeningen i Lillesand

Rusletur for spreke seniorer hver onsdag hele året
unntatt i juni, juli og august. Ta gjerne med staver.

Område: Lillesand **Møtested:** Røde Kors-huset

Tid: 11.00 **Kontaktperson:** Johan Christian Gunnufsen
Tlf: 917 83 508

Torsdagsturene i Birkenes

Seniortur hver torsdag hele året, unntatt desember og
januar, samt skolens sommerferie.

Område: Birkeland **Møtested:** «Tomta» på Birkeland

Tid: 10.30 **Kontaktperson:** Ole Aasen **Tlf:** 913 54 621

Tirsdagsturene i Mandal – «Senior lett»

Seniorturer i Mandalsregionen hver tirsdag – unntatt
juleferie, påske og sommerferie.

Område: Mandal **Møtested:** Speidertomta i Mandal

Tid: 10.30 **Kontaktperson:** Marit Undheim
Tlf: 414 14 069

Onsdagsturene i Mandal

Seniorturer i Mandalsregionen hver onsdag – unntatt
juleferie, påske og sommerferie.

Område: Mandal **Møtested:** Brannstasjonen i Mandal

Tid: 10.00 **Kontaktperson:** Einar Myrseth og
Ole Bertil Madsen **Tlf:** 906 79 647 / 971 89 292

Mandagsturene med LHL Flekkefjord og Lund og Flekkefjord Frivilligsentral

Et tilbud for dere som ønsker å gå turer på 2-3 timer hver
mandag ettermiddag hele året. Turprogram kan man få av
kontaktperson eller på flekkefjord.frivilligsentral.no

Område: Flekkefjord og omegn

Møtested: Felleskjøpet Flekkefjord

Tid: Sommertid: 17.00 - Vintertid: 15.00

Kontaktperson: Svein Grønsund **Tlf:** 908 64 110

SESONGTURER I KRISTIANSAND

MAI-AUG
ONSDAG
02-29

Opplæring i sportsfiske

Kristiansand Jeger- og Fiskerforening (KJFF) står som arrangør av opplæring i sportsfiske, spesielt i fluefiske. Hver onsdag fra 2. mai til 29. august, med opphold hele juli (8. august går også ut grunnet annet arrangement). Flink instruktører fra KJFF vil være til stede. Vi har utstyr til utlån. Tilbudet er for alle og er gratis.

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Bendiksbukta **Tid:** 17.00 - 20.00

Naturlos: Instruktører fra KJFF **Arrangør:** Kristiansand Jeger- og Fiskerforening **Tlf:** 991 22 660

JUN-JUL
ONSDAG
06-29

Allsang i Posebyen

Det blir allsang ved Bentsens hus hver onsdag fra 6. juni til og med 29. juli. Byens sangforeninger leder an.

Område: Posebyen, Kristiansand

Møtested: Bentsens hus, Kronprinsens gate 59

Tid: 19.00 - 20.00

Naturlos: Roar Børte **Arrangør:** Korene i Kristiansand **Tlf:** 909 82 881

JUN-AUG
MANDAG
25-13

Blomstervandring Myren Gård

Hver mandag fra 25. juni til og med 13. august blir det blomstervandring på Myren Gård (1854). Vi får også se hovedhuset og fellesverkstedet Myren grafikk. Myren Gård er et av de flotteste sveitserhusene nord for alpine.

Område: Myren Gård, Kristiansand

Møtested: Gårdsplassen på Myren Gård, Myrbakken 5

Tid: 18.00 - 20.00 **Naturlos:** Siren Bulie

Arrangør: Myrens venner **Tlf:** 954 39 742

APRIL
SØNDAG
29

Ramsløktur til Stokken

Vi møtes i Skudeviga i Randesund kl. 12. Båter tar oss med til Stokken. Husk vest, pose og saks. Vi tar med bålpanne, og kanskje får vi tid til å se etter spiselig tang.

Turlengde: Valgfritt, ulendt terreng

Område: Stokken, Kristiansand

Møtested: Skudeviga, Randesund **Tid:** 12.00

Naturlos: Åse Voreland og Marianne Haugen

Arrangør: Blomkålsoppen Vest-Agder sopp og nyttevekstforening **Tlf:** 976 25 106 **Pris:** Kr 50,-/25,-

MAI
TIRSDAG
01

Topptur i Høvåg

I løpet av en ca. åttetimers fottur «bestiger» vi seks av IL Høvdingens syv trimpunkter i bygda. Underveis passerer vi flotte kulturlandskap, eikeskoger, heier og fjorder. I løpet av turen blir det også små kulturelle innslag, og litt om det som vokser langs vår vei og ellers måtte være av fuglesang og annet dyreliv.

Turlengde: Ca. 30 km på vei og sti

Område: Høvåg, Lillesand

Møtested: Høvågshallen ved Høvåg skole **Tid:** 09.00

Naturlos: Jan Helge Kjøstvedt mfl.

Arrangør: IL Høvdingen **Tlf:** 974 76 109

MAI
LØRDAG
05

Strandryddedag i Friluftsparken i Søgne

Strandryddedagen ble etablert i 2011 og er Norges største kollektive ryddedugnad. Vi håper mange har lyst til å være med å rydde bukter og strender i Friluftsparken i Søgne. Vi stiller med hansker og søppelsekker. Det blir enkel grillmat og drikke i Helleviga kl. 13.00, til alle som deltar. Vi ønsker også å markere den nasjonale førstehjelpsdagen. Røde Kors vil demonstrere HLR og førstehjelp i Helleviga.

Turlengde: 1-2 km langs svaberg og strender

Område: Langenes, Søgne

Møtested: P-plass i Helleviga **Tid:** 10.30

Naturlos: Helge Andersen og Arne Kulien

Arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, Søgne Dykkerklubb og Røde Kors Søgne **Tlf:** 415 60 780

MAI
LØRDAG
05

Strandryddedagen på Bragdøya

Strandryddedagen er en nasjonal dugnad i regi av Hold Norge Rent der frivillige rydder sine lokale strender, øyer og holmer fritt for søppel. Bragdøya kystlag er med på strandryddedagen, og vi skal rydde strender og vikar rundt Bragdøya. Alle er velkomne til å bidra. Det er gratis transport og enkel servering til alle strandryddere. Båttransport fra Auglandsbukta kl. 10.00 og 11.00, retur kl. 15.00 og 16.00.

Turlengde: 1 km på sti og ulendt terreng

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Bragdøya eller Auglandsbukta

Tid: 10.00 eller 11.00 **Naturlos:** Maiken Flågan

Arrangør: Bragdøya kystlag **Tlf:** 482 50 288

MAI
LØRDAG
05**Strandryddedagen
i Lillesand**

Har du lyst å bidra på strandryddedagen i Lillesand? Møt opp på Verven kl. 10.30. Du får tildelt et område, samt hansker og søppelposer. Skjærgårdstjenesten skysser de som ikke selv har båt. Det blir grillmat og drikke på Slåttholmen kl. 13.00 for alle som deltar.

Turlengde: 0-1 km på sti og i ulendt terreng

Område: Skjærgården i Lillesand

Møtested: Verven, Lillesand **Tid:** 10.30

Naturlos/arrangør: Midt-Agder Friluftsråd og Lillesand kommune **Tlf:** 958 51 111

MAI
SØNDAG
06**Bli kjent tur til Skogen
ved Terjevann**

Søgne Historielag arrangerer «Bli kjent tur» til Skogen ved Terjevann. Frammøte kl. 10.00 ved Søgne gamle prestegård.

Turlengde: 10 km på sti og ulendt terreng

Område: Langenes, Søgne

Møtested: Søgne gamle prestegård **Tid:** 10.00

Naturlos: Arne Dag Langenes

Arrangør: Søgne Historielag **Tlf:** 932 24 346

MAI
SØNDAG
06**Sesongåpning på Bragdøya**

Aktiviteter for barn og voksne på Kystkultursenteret. Åpen kafé og varme griller. Kl. 12.15: Åpning av ny vei til badebukta. Oppmøte utenfor Saltebua. Det blir konkurranse/natursti for alle med fine premier. Kl. 13.30: Bragdøyas historie i låven ved Thaulows hus v/ Helge Quidding. Båt fra Lumber kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med retur kl. 14.00, 15.00 og 16.00. Båt fra Auglandsbukta kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med retur kl. 15.00 og 16.00.

Turlengde: 3 km på vei

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Bragdøya kystkultursenter

Tid: 10.00, 11.00 eller 12.00

Naturlos: Bragdøya kystlag, Helge Quidding

Arrangør: Bragdøya kystlag **Tlf:** 482 50 288

Pris: Båttransport t/r kr 50,- (v) / 25,- (b)

MAI
SØNDAG
06**Tur til Skrelia**

Bli med på rundtur på 2-4 km på blankskurte svaberg, fossefall og utsikt til kysten fra et landskap som minner om høyfjellet.

Turlengde: 2-4 km på sti

Område: Skreli, Lyngdal

Møtested: Fra Lyngdal tar man av fra fv. 43 og følger skilting mot Åpta. Etter 2,5 km tar du til venstre skiltet mot Skrelia. Herfra er det 9,5 km til parkeringsplassen og start på turløype. **Tid:** 11.00

Naturlos: Elisabeth Kaddan **Arrangør:** DNT Sør **Tlf:** 907 88 964

MAI
SØNDAG
06**Topptur Odderøya -
Oppstart Ti på Topp**

Toppvert og naturlos viser vei til en av årets utvalgte topper. Odderøya har en spennende historie, og i dag er dette ett av byens nærmeste og flotteste turområder. Se mer på: tipatopp.no

Turlengde: Ca. 3 km på vei og sti

Område: Odderøya, Kristiansand

Område: Trappa ved p-hus Kilden **Tid:** 11.30

Naturlos: Toppvert fra Ti på Topp

Arrangør: Ti På Topp - Vest-Agder Bedriftsidrettskrets med samarbeidspartnere **Tlf:** 38 25 41 20

MAI
SØNDAG
06**Tur til Skagelia**

Tur til Skagelia hvor det var en gammel bosetning fra tidlig 1600-tallet. Guiden forteller litt om livet som var på gården og om området vi ferdes i. Beregnet tid inn er ca. en time og noe mer tilbake grunnet noen bakker. Ta med niste, vi raster underveis eller inne ved gården.

Turlengde: 13 km på vei

Område: Vestbygda, gamle Herad kommune

Møtested: Kjørkleiv, Farsund **Tid:** 12.00

Naturlos: Leif Jarle Kristiansen

Arrangør: Herad Historielag **Tlf:** 970 67 849

MAI
SØNDAG
06**Vatland - Tele - Skarpenes**

Vi får høre litt om gårdshistorie, historie fra 2. verdenskrig, om fiskemottak, utskiping av kiselgur, skolehistorie, posthus og vertshus.

Turlengde: Ca. 4 km på sti

Område: Vatland, Flekkefjord

Møtested: Ta av fra rv. 44 til Berrefjord - se skilt

Tid: 12.00 **Naturlos/arrangør:** Flekkefjord Historielag

Tlf: 952 98 178

MAI
SØNDAG
06**Fuglesang på Lista**

Ornitolog Jonas Langbråten loser dere gjennom vårlig fuglesang på veier og stier i vakre omgivelser i Havnehagen. Varighet ca. 2 timer.

Turlengde: 2 km på vei og sti

Område: Havnehagen, Vanse, Farsund

Møtested: P-plassen ved Lista barneskole **Tid:** 17.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

MAI
TIRSDAG
08**Ramsløktur til Tjomsevang i Søgne**

Vi plukker ramsløk og andre nyttevekster. Vil du lage urtete? Ta med termos med varmt vann. Husk saks, hansker og pose.

Turlengde: 2,5 km på vei og sti

Område: Søgne gamle prestegård - Tjomsevang, Søgne

Møtested: P-plassen ved Søgne gamle prestegård

Tid: 18.00 **Naturlos:** Hilde Johannessen og Wencke

Kiønig **Arrangør:** Blomkålsoppen, Vest-Agder sopp og

nyttevekstforening **Tlf:** 400 73 625

MAI
TORS DAG
10**Krigshistorisk tur med sportsandakt til Hauan i Kvinesdal**

Årets Kristi Himmelfartstur i regi av Kvinesdal Historielag, starter på gården Hydra på Kvinesheia. Vi går til uteløa i Hauan der Oddvar Verås og Asbjørn Fjeld lå i dekning i ca. 1 måned under krigen. Asbjørn Fjeld selv, og etterkommere til Oddvar Verås deltar. Det vil bli avduket et skilt på løa som Kristian Hauan har satt i stand. Leiv Skiftun holder tradisjonen tro en kort andakt, og Oddbjørn Stakkeland spiller med på trompet. De som ønsker det går med videre opp på Hauanheia med Ingvald Tjørnholm som los. Her er flott utsikt i godt vær.

Turlengde: 10 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Hauan, Kvinesheia **Møtested:** Kvinesdal

"Promenaden" i Liknes **Tid:** 10.00

Naturlos: Kenneth Trælendshei

Arrangør: Kvinesdal Historielag **Tlf:** 950 50 700

MAI
TORS DAG
10**Vandretur i Birkenes**

Turen går den gamle futevegen fra Furholt til Vegusdal kapell. Ved kapellet blir det ei kort gudstjeneste. Buss går fra Tomta i Birkeland sentrum, og der er vi attende ca. kl. 16.00.

Turlengde: 8 km på vei og sti

Område: Vegusdal, Birkenes

Møtested: Tomta på Birkeland **Tid:** 10.00

Naturlos: Jens Vellene og Morten Vegusdal

Arrangør: Birkenes Historielag og Birkenes menighetsråd **Tlf:** 905 80 707 **Pris:** Kr 100,-

MAI
TORS DAG
10**Tur kring vakre Sandvand**

På Sandvand i Gyland, heilt nord i Flekkefjord kommune, ligg eitt av dei mest interessante gardsanlegga i Vest-Agder. Den heilt spesielle bygninga er datert til slutten av 1820-åra. Sandvand-anlegget er freda, og det har vore gjort omfattande restaureringsarbeid her. Dagen tek til med friluftsgudsteneste på tunet kl. 11.00. Ta med stol. Skulle det bli dårleg vèr, blir gudstenesta innomhus. Etter gudstenesta blir det omvising i langhuset med Eilif Sandvand Galdal som eig garden, og deretter ein gåtur på om lag 3 kilometer. Turen egner seg for alle, også med barnevogn. Alle tek med eigen mat og drikke.

Turlengde: 3 km rundløype på vei

Område: Sandvand, nord i Gyland, Flekkefjord

Møtested: Sandvand, i krysset mellom fv. 466 og fv. 42

Tid: 11.00 **Naturlos:** Eilif Sandvand Galdal

Arrangør: Sirdal sokneråd **Tlf:** 918 80 109

MAI
TORS DAG
10**Tur til Gjervoldstadkirka i Songdalen**

Rundtur på god traktorvei og sti til Gjervoldstadkirka. Dette er en heller der det ble holdt katolske messer i tida rundt reformasjonen. Lokalhistoriker Jostein Andreassen forteller om det som skjedde på den tiden. Ta med matpakke og drikke.

Turlengde: 4,5 km på vei og sti

Område: Gjervoldstad utmark, Songdalen

Møtested: Merket fra rv. 461 ved Gjervoldstadbroa

Tid: 12.00 **Naturlos:** Jostein Andreassen,

Sigbjørn Telstø og Øystein Dybesland

Arrangør: Greipstad Historielag

Tlf: 976 48 137

MAI
TORS DAG
10**Steinringane på Håland**

Arkeologar meiner at steinringane er frå folkevandrings-tida (500-600 e.kr.), og at det kan ha vore ein tingplass eller ein kultplass. Det har truleg vore stolpehus i nærleiken av steinringane, og dei meiner at ei steinsetting like ved kan ha vore ein gravstad.

Turlengde: 2 km på vei og sti

Område: Håland, Audnedal

Møtested: Håland (ta inn på Øvre Flottorpsvei frå fv. 42)

Tid: 13.00 **Naturlos:** Tove og Svein Haaland

Arrangør: Grindheim Mållag **Tlf:** 469 06 725

MAI
TORS DAG
10**Tur til Nyland i Austad**

Turen går langs grusvei og lett terreng. Det blir historiefortelling underveis. Ta med nistepakke.

Turlengde: 4 km på vei og sti

Område: Austad, Lyngdal **Møtested:** Austad kirke

Tid: 13.00 **Naturlos:** Gjert Caspersen

Arrangør: FOT og Austad Historielag **Tlf:** 993 68 323

MAI
TORS DAG
10**Vårtur til Mønestadsteinen**

Kveldstur i variert kystlandskap. Underveis skal vi nyte maikvelden, omgitt av fine vårbloster og vakre trekkfugler. Vi forsøker å høre forskjell på de vanligste sangfuglene. Ta gjerne med kikkert og fuglebok. Mønestadsteinen er en av de høyeste toppene på Lindesneshalvøya. I klart vær er her en fantastisk utsikt.

Turlengde: 4 km på vei og ulendt terreng

Område: Mønestad, Spangereid, Lindesnes

Møtested: Kjør fv. 460 Lindesnesveien retning Lindesnes fyr, ta av til høyre mot Stusvig like etter Ramsland (ca. 3,5 km forbi Spangereid).

Parkering på toppen av bakken. **Tid:** 18.00

Naturlos: Kjell Olsen og Harald Solås

Arrangør: Lindesnes Grunneier og Fiskeforening og FLiR **Tlf:** 412 30 036

MAI
SØNDAG
13**Vandring gjennom Skråstadheia**

Tradisjonsrik vandretur fra Vennesla til Kristiansand gjennom et av regionens viktigste friluftsområder. Velg mellom lang tur fra Lomtjønn (19 km) og kortere tur fra Saga (10 km). Det blir informasjon om natur og kultur underveis. Samling og servering av bålkafe på Den omvendte båt ca. kl. 14.00. Husk godt fottøy!

Turlengde: 19 km eller 10 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Skråstadheia, Kristiansand og Vennesla

Møtested: Hokus Pokus barnehage ved UiA for avreise med buss. **Tid:** 09.00 for lang tur, 11.00 for kortere tur.

Naturlos/arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, IK Gimletroll, Vennesla og Kristiansand kommune

Tlf: 958 51 111 **Pris:** Kr 50,- (v/p) kr 20,- (b) for buss

MAI
SØNDAG
13**Livet i fjæra på Justøya**

Vi går på sti og svaberg fra Justøya Bibelcamp til Buksestad og Saltvika. Tema på turen blir planter og søppel i strandsonen. Turen tar 2-3 timer. Ta med pose til plastsøppel og mat og drikke.

Turlengde: 2 km på sti og ulendt terreng

Område: Justøya, Lillesand

Møtested: P-plass v/Justøya Bibelcamp **Tid:** 13.00

Naturlos: Jorunn Åstøl Stålsett og Per Jakob Skaanes

Arrangør: Naturvernforbundet i Lillesand

Tlf: 901 63 191

MAI
MANDAG
14**Fuglesangstur til Kringsjø i Randesund**

Området inn mot Rossatjønn er et spennende område og har et rikt og variert fugleliv. Turlederne lærer oss om fuglesang og forteller om de fuglene vi hører synge. Vi tar en pause med en oppsummering underveis.

Turlengde: 2-3 km på sti

Område: Randesund, Kristiansand

Møtested: P-plass Kringsjø skole **Tid:** 18.00

Naturlos: Øyvind Fjeldsgård og Hans Kristian Fjeldsgård

Arrangør: Norsk Ornitologisk forening, Kristiansand lokallag **Tlf:** 452 18 178

MAI
MANDAG
21**Barnevandrerstien etappe 1 - Årli til Snartemo**

Andre pinsedag går vi første del av Barnevandrerstien fra Årli i Kvinesdal til Snartemo i Hægebostad. Turen kan være litt krevende i tungt og myrlendt terreng, og passer ikke for personer med nedsatt bevegelighet. Vi fyller opp biler og kjører til Årli. Ingvald Tjørnholm blir med og orienterer underveis om barnevandringen. Det blir gratis buss tilbake over heia.

Turlengde: 11 km på sti og i ulendt terreng

Område: Kvinesheia, Kvinesdal

Møtested: Liknes, p-plassen «Promenaden»

Tid: 10.00 **Naturlos:** Ingvald Tjørnholm

Arrangør: Kvinesdal Historielag **Tlf:** 38 35 08 27

MAI

MANDAG

21

Vandretur ved Kuli

Vel møtt til ein fin dag i det flotte området kring Kuli, sør for Tonstad. Turen tek til med friluftsgudsteneste ved kraftstasjonen i Kuli. Ta med stol, og eigen mat og drikke til felles nistemåltid etter gudstenesta. For dei som har lyst på ein kortare gåtur etter gudstenesta, blir det tur til ein stol i Foredalen. Dei som vil gå litt lengre, kan bli med opp til Kulivatnet. Ta på godt fottøy.

Turlengde: Ulik lengde, frå 1 til 6 km på sti

Område: Kuli, sørvest for Tonstad, Sirdal

Møtested: Oppmøte ved bommen opp Kulivegen.

Kjem du frå sør, blir det opp til venstre mellom Espetveit og Bjørnestadvatnet. **Tid:** 10.00

Naturlos: Inger Kilane Feed **Arrangør:** Sirdal sokneråd
Tlf: 950 42 354

MAI

MANDAG

21

Plant en gulrot eller ringblomst

Kom og plant frø! Kristiansand andelslandbruk inviterer barn og deres familier til å plante frø. Her kan de se at ikke alle frø er like og at de må i god jord for å bli til f.eks. gulrot, ringblomster eller reddik. Dere kan plante på jordet vårt, som ligger like ved Søm kirke, og dere kan plante i dorull og ta med hjem. PS! kanskje får du se beveren i Liantjønna som ligger like ved siden av.

Turlengde: 1 km på sti

Område: Søm, Kristiansand

Møtested: P-plass v/ Søm kirke **Tid:** 14.00

Naturlos: Cheryl Macdonald

Arrangør: Kristiansand andelslandbruk

Tlf: 982 48 507

MAI

ONSDAG

23

Fuglesangstur til Kvernhusvannet

Området rundt Kvernhusvannet er et spennende område og har et rikt og variert fugleliv. Turlederne lærer oss om fuglesang og forteller om de fuglene vi hører synge. Vi tar en pause med en oppsummering underveis.

Turlengde: 2-3 km på sti

Område: Langenes/Åros, Søgne

Møtested: P-plass i vestenden av Kvernhusvannet, krysset Årosveien - Krossnesveien **Tid:** 18.00

Naturlos: Øyvind Fjeldsgård og Rolf Sunde

Arrangør: Norsk Ornitologisk forening, Kristiansand lokallag **Tlf:** 419 31 623

MAI

LØRDAG

26

Overnattingstur til Helleviga med Barnas Turlag

Bli med Barnas Turlag Vågsbygd på overnattingstur i gapahukene ved Helleviga i Søgne. Leirplassen ligger flott til på en høyde over idylliske Helleviga. Det er lett adkomst fra parkeringsplassen. Vi tilbringer lørdag ettermiddag med fiske, kanskje bading og andre aktiviteter. Når kvelden nærmer seg samles vi rundt leirbålet ved gapahukene.

Turlengde: 2 km på vei og sti

Område: Helleviga, Søgne

Møtested: P-plass Helleviga i Søgne **Tid:** 15.00

Naturlos: DNT Sør, Jostein Austvik

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

Pris: Kr 150,- pr. pers (maks kr 500,- pr. familie)

MAI

SØNDAG

27

Langtur i Vegusdal langs Kongeveien, Futeveien og Kirkeveien

Turen starter ved Vegusdal kirke. Første etappe blir Kongeveien til Furholt. Herfra fortsetter vi på Futeveien til Vegusdal, før vi går over heia på Kirkeveien tilbake til Engesland. Ta med mat og drikke og klær for en hel dag på tur. Det blir to pauser underveis. På denne turen anbefales det sterkt å gå i fjellstøvler eller annet fottøy som holder deg tørr på beina, ikke joggesko!

Turlengde: 25 km på vei sti og ulendt terreng

Område: Vegusdal, Birkenes

Møtested: P-plassen rett ovenfor Esso-stasjonen på Krossen i Kristiansand **Tid:** 10.00

Naturlos: Øivinn Bruce **Arrangør:** DNT Sør

Tlf: 916 98 650

MAI

SØNDAG

27

Ordførers tur i Hægebostad - Barnevandrerstien etappe 2 - Snartemo til Konsmo

Historisk vandring på barnevandrerstien fra Bauta-parken på Snartemo til Konsmo kirke. Gode muligheter for geocaching langs ruta. Parkering i Bautaparken eller ved Snartemo stasjon. Ta med nistemat og godt fottøy.

Turlengde: 18 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Snartemo/Konsmo, Hægebostad og Audnedal

Møtested: Bautaparken på Snartemo

Tid: 10.00 **Naturlos:** Margrethe Handeland

Arrangør: Hægebostad kommune og Barnevandrerstien **Tlf:** 902 96 028

MAI

SØNDAG
27**Tur til tv-masta Lognavatn**

Tur opp til det fineste utsiktspunktet over Lognavatn, med litt fortelling fra hva som foregikk under 2. verdenskrig i dette området. Ca. 2 timers gåtur tur/retur.

Turlengde: 3 km i ulendt terreng

Område: Lognavatn, Åseral

Møtested: Lognavatn grendehus **Tid:** 10.00

Naturlos: Trond Egil Åknes

Arrangør: Bortelid utmarkslag **Tlf:** 38 13 34 00

MAI

SØNDAG
27**Bli kjent i Bymarka**

Vi starter med å gå opp Trangedalen, fortsetter på Hertzbergs løype, gjør en avstikker fra denne og følger den gamle adkomsten fra Dalane til Krogvannsstemmen. Vi tar matpausen på Åmliknuten, tar en omvei til Kjempegravene og følger gamle tråkk ned til Trangedalen og startstedet.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Bymarka Vest, Kristiansand

Møtested: P-plassen innerst i Suldalen **Tid:** 11.00

Naturlos: Ole Dag Myhrstad og Arne Holte

Arrangør: Oddersjaa **Tlf:** 975 01 323

MAI

SØNDAG
27**Tur til gruver og kirke på Søm**

På turen får vi se og høre om gamle gruver på Søm. Arne Rosenvold forteller. Vi skal også besøke Søm kirke. Her vil Arnfinn Larsen fortelle og legger særlig vekt på alle kunstverkene av Kjell Nupen som dominerer hele kirkerommet.

Turlengde: Ca. 250 m på vei

Område: Søm, Kristiansand

Møtested: P-plassen på friområdet på Søm.

Følg Sømsveien, se skilt med friområdet. **Tid:** 11.00

Naturlos: Leiv Torstveit

Arrangør: Vest-Agder fylkesmuseum, venneforeningen
Tlf: 411 44 069

MAI

SØNDAG
27**Tur til Eikeland i Vennesla**

En fin søndagstur for barn og voksne. Gregar Eikeland vil ta oss med og fortelle om grenda Eikeland. Vi finner oss en god rasteplass og spiser nista vår.

Turlengde: 0,5 km på vei

Område: Eikeland, Vennesla **Møtested:** Eikeland

Tid: 14.00 **Naturlos:** Gregar Eikeland

Arrangør: Vennesla Historielag **Tlf:** 909 28 559

MAI

ONSDAG
30**Familieekspedisjon med kart og kompass i Baneheia**

Tur for familier og andre som ønsker en ettermiddagstur på jakt etter turorienteringsposter. Opplæring i bruk av kart og kompass, og følge på turen for dem som ønsker det.

Turlengde: 1-3 km på sti

Område: Baneheia, Kristiansand

Møtested: Fant Olsens stykke **Tid:** 17.30 / 18.30

Naturlos: Turorienteringskomiteén

v/ Liv Bente H. Friestad

Arrangør: Kristiansand Orienteringsklubb (KOK)

Tlf: 920 16 305

MAI

TORSDAG
31**Sjåvassknuten i Åseral (834 moh.)**

Me startar friskt med tur til vakre og ville Sjåvassknuten som har vid usikt rundt i alle retningar. Me møtes i Glypen i Kyrkjebygd. Me begynner med Bakkeliæ som er bratt, men på toppen flyt me innover mot Sjåvassknuten via godt merka løype. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 18.00 (rolig tempo) eller 18.15 (vanlig tempo).

Turlengde: 10 km på sti

Område: Kyrkjebygd, Åseral

Møtested: Glypen i Kyrkjebygd. Ein kan parkere i Sosteli om ein har bil. **Tid:** 18.00 eller 18.15

Naturlos: Kristine Forgard

Arrangør: Åseral Idrettslag

Tlf: 984 76 661

JUNI
FREDAG
01

Laksefiske ved Otra Elvepark

Vi feirer at laksefiske starter. Det blir åpning av ny gapahuk ved Otra Elvepark, og innvielse av ny fiskestrekning ved Eg sykehus. Kjentmann tar oss med til gode fiskeplasser. Vi satser på fersk Otralaks på grillen i gapahuken. Gratis fiske for barn og ungdom. Det vil være mulig å låne fiskeutstyr for de som trenger det.

Turlengde: Ca. 2 km langs elva

Område: Eg, Kristiansand **Møtested:** Vedbua, gul bygning ved elva nedenfor sykehuset **Tid:** 16.00

Naturlos: Otra Laxefiskelag **Arrangør:** Otra Laxefiskelag og Midt-Agder Friluftsråd **Tlf:** 474 65 203

JUNI
LØRDAG
02

Ordførerens tur i Audnedal - Barnevandrerstien etappe 3 - Konsmo til Laudal

Det blir guidet tur langs barnevandrerstien fra Konsmo til Laudal. Barnevandrersenteret holder oppe før turen.

Turlengde: 11 km på vei og sti

Område: Konsmo/Laudal, Audnedal og Marnardal

Møtested: Barnevandrersenteret på Konsmo

Tid: 12.00 **Naturlos:** Reidar Vrålstad

Arrangør: Stiftelsen Det Gamle Posthuset og Audnedal kommune **Tlf:** 993 72 689

JUNI
SØNDAG
03

Forsommer på sydspissen

En opplevelsestur langs havet på «kyststien». Kupert terreng med fine utsiktspunkter. Gratis inngang til fyrområdet etter turen og gratis turkart over stiene.

Turlengde: Ca. 3 km i ulendt terreng

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Bakerovnen, p-plassen ved Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 38 25 54 20 **Ønsker påmelding!**

JUNI
SØNDAG
03

Vandretur langs Normannsvegen til Skogen

Turen går langs den gamle ferdselsvegen fra Øvre Ågedal til Skogen. Normannsvegen var drifteveg og byggeveg for folk i de indre bygder. Gården Skogen hadde skyss-stasjon, gjestgiveri og det blei holdt bank- og kommunestyremøter her fram til 1881.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Øvre Ågedal/Skogen, Audnedal

Møtested: Øvre Ågedal, Byremo **Tid:** 11.00

Naturlos: Tor O. Brandsdal

Arrangør: Audnedal Historielag **Tlf:** 900 56 739

JUNI
SØNDAG
03

Tur på Austre Fjellmannsveg

Vi åpner den nyrydda Austre Fjellmannsveg fra Loland mot Stølen. Retur går vi opp til Stegljønnheia mot Loland. Fra Stølen kan den som vil få skyss til Loland. Godt fottøy anbefales.

Turlengde: 5 km på sti og ulendt terreng

Område: Loland/Stølen, Vennesla

Møtested: Loland **Tid:** 13.00

Naturlos: Torfinn Hageland og Arne Faremo

Arrangør: Øvrebø Historielag **Tlf:** 958 95 744

JUNI
TIRSDAG
05

Byvandring i Kristiansand

Vi skal vandre langs Vesterhavna og får høre om den betydning havna har hatt for byen.

Turlengde: 2-3 km på vei

Område: Vestre Havn, Kristiansand

Møtested: Jernbanestasjonen **Tid:** 18.00

Naturlos: Jan Henrik Munksgaard

Arrangør: Vilhelm Krag-Selskapet **Tlf:** 481 57 888

JUNI
TIRSDAG
05

Kulturminner langs Prestebekken

Turen går fra Kongsgårdbukta, forbi Ringknuden og følger Prestebekken via Garveriet opp til Lund sekundærstasjon, gjennom Minnelunden til gravhaugen på Gimlemoen. Videre forbi Malakov og Spicheren, som general Wergeland satte navn på. Vi går dels på den gamle postveien. Turen avsluttes ved Oddernes kirke.

Turlengde: Ca. 5 km på vei og sti

Område: Kongsgård/Gimlemoen, Kristiansand

Møtested: Garveriet ved Kolonihagene, Kongsgård allé

Tid: 18.00 **Naturlos:** Erik Peersen

Arrangør: Christianssands Byselskab **Tlf:** 901 09 265

JUNI
TORSdag
07

Bliksvatn

I dag skal me bli med på ein heilt ny og spanande tur til den ukjende perla Bliksvatn. Familien Kjell Ljosland viser veg og fortel frå området. Me møtes på parkeringa ved Kløyvstøl, som ligg på veg mot Ljosland. Turen går på den gamle øygardsvegen opp Kløyvstølsdalen. På fyrste km tek ein ca. 300 høgdemeter, så litt opp i høgden skal me. På heimveg kan dei som vil legge turen oppom Knapenknodden (850 moh.) for ein fin toptur. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 17.30 (rolig tempo) eller 17.45 (vanlig tempo).

Turlengde: 5 km på vei og sti

Område: Ljosland, Åseral **Møtested:** Kløyvstøl - det vil bli sett opp eit tydeleg skilt slik at du veit kvar du skal stoppe. **Tid:** 17.30 eller 17.45 **Naturlos:** Kjell Ljosland

Arrangør: Åseral Idrettslag **Tlf:** 415 15 700

JUNI

LØRDAG
09**Barnevandrerstien etappe 4
(første del) - Laudal til Høye**

Første del av fjerde etappe går langs elva frå Laudal kraftstasjon til Finsdal, i vakker natur. Deretter opp frå Finsdal og over til Høye. Langs vegen er det utplassert mange geocachingspostar. Dersom du treng skyss frå Høye og attende til Laudal, send ein melding slik at vi kan ordne med transport, dette vil koste noko. Elles er det omlag 25 min. å køyre frå Laudal til Høye for å setje frå seg bilen til returen. For meir informasjon: barnevandring.no/7-etapper-136-km og geokaperne.no/bvs/bvsetappe4

Turlengde: Ca. 9 -10 km på sti**Område:** Laudal/Høye, Marnardal**Møtested:** Laudal kraftstasjon **Tid:** 10.00**Naturlos:** Odd Helge Kjellemo mfl.**Arrangør:** Marnardal kommune v/Haldis Hove**Tlf:** 482 13 756 **Pris:** Ca. kr 70,-**Ønsker påmelding!**

JUNI

LØRDAG
09**Venneslafjord-dagen**

Fiskedag og konkurranse med premiering for barne-familier, ungdom og voksne. Gratis for ungdom under 20 år og voksne medlemmer av VJSFF. Introduksjon i ørretfiske av dyktige instruktører. Kiosken er åpen, og vi stiller med varme griller.

Område: Venneslafjorden, Vennesla**Møtested:** Moseidstranda **Tid:** 11.00**Naturlos/arrangør:** Vennesla Jeger & SportsfiskerForening **Tlf:** 901 38 208**Pris:** Kr 50,- for voksne ikke-medlemmer

JUNI

SØNDAG
10**Barnevandrerstien etappe 4
(andre del) - Høye til Breland**

Turen startar på Høye og går opp den gamle skulevegen/barnevandringsvegen til Bjeddan. Etter 1 km flatar vegen ut med mindre høgdeforskjellar fram til Breland. Frå Bjeddan går ein utanom barnevandrarvegen, men går om Nygard, Godåsen, Øygarden, Skår og Breland. Her er ca. 30 - 40 geopostar. geokaperne.no/bvs/bvsetappe4 og barnevandring.no/etappe-4

Turlengde: Ca. 8 km på vei og sti**Område:** Høye/Breland, Marnardal**Møtested:** Hå Tone og Tor Alf Høye på Høye. Ein kan parkere på garden der. Dersom nokon i fylgjet set bilen på Breland stasjon, tek det ca. 15 min til Høye med bil.**Tid:** 10.00 **Naturlos:** Arnt Ivar Breland**Arrangør:** Marnardal kommune v/ Haldis Hove**Tlf:** 482 13 756

JUNI

SØNDAG
10**Bragdøyadagen**

Åpen kafé og aktiviteter for barn og voksne på kyst-kultursenteret. Kl. 12.15: Åpning av makrellutstilling og foredrag i Saltebua om makrell og makrellfiske ved Jo van der Eynden. Kl. 13.15: Foredrag i Thaulows hus om kunstmaleren Frits Thaulow ved førsteamanuensis Frida Forsgren ved UiA. Musikalske innslag av elever ved musikklinjen på Vågsbygd videregående skole. Enkel kafé. Båt fra Lumber kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med retur kl. 14.00, 15.00 og 16.00. Båt fra Auglandsbukta kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med retur kl. 15.00 og 16.00.

Turlengde: 2 km på vei og sti**Område:** Bragdøya, Kristiansand**Møtested:** Bragdøya kystkultursenter**Tid:** 10.00, 11.00 eller 12.00**Naturlos:** Helge Quidding**Arrangør:** Bragdøya kystlag og Kulturgruppen Thaulows hus **Tlf:** 38 08 55 66**Pris:** Båttransport t/r kr 50,- (v) / 25,- (b)

JUNI

SØNDAG
10**Husmannsplasser i Iveland**

Vi møtes på Skaiå og vandrer på gamle byvegen mot Halvfar. Svinger opp mot Budalshei og passerer husmannsplassene Honnemyr og Fredrikstad. Retur via husmannsplassen Elgebråkka. Turen går i flott skogsterreng. Historisk informasjon underveis.

Turlengde: 7,5 km på sti**Område:** Skaiå, Iveland**Møtested:** Skaiå, 200 meter nord for butikken**Tid:** 11.00 **Naturlos:** Øyvind Skaiaa**Arrangør:** Iveland kommune **Tlf:** 975 13 490

JUNI

SØNDAG
10**Sommeravslutning til Gluba**

Bli med Barnas Turlag Mandal til «Gluba» i Harkmark. Det blir ulike sommeraktiviteter som kanopadling og bading. Ta med badetøy og grillmat.

Turlengde: 3 km på sti**Område:** Harkmark, Mandal**Møtested:** Følg fv. 204 fra Valand mot Tånevig/Ålo/Søgne. Ved indre/vestre ende av Harkmarkfjorden (Lervika) er det greit å parkere på friområdet.**Tid:** 11.00 **Naturlos:** Kyrre Sætren**Arrangør:** DNT Sør **Tlf:** 480 36 190

JUNI

SØNDAG
10

Tur til Apesland, Kveddan og Havsåsknuten

Naturlostur til høyeste toppen i Finsland, Havsåsknuten (414 moh.) som blir høyeste topp i «nye» Kristiansand kommune. Vi går fra Apesland via den fraflyttede gården Kveddan og til utsiktspunkt på Havsåsknuten.

Turlengde: Ca. 4 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Finsland, Songdalen

Møtested: Apesland - kjør til Finslandsvegen 568 og 1 km østover **Tid:** 11.00

Naturlos: Svein Harald Follerås og Jan Kåre Haugland

Arrangør: Finsland Historielag **Tlf:** 970 03 941

JUNI

SØNDAG
10

Friluftsgudsteneste

Friluftsgudstjeneste på heia ved den nye dammen i Heddersvika. Vegen tar av 500 meter sør for Skjerka kraftstasjon. Bilveg heilt fram. Det vil bli orientering om kraftutbygginga og natursti.

Område: Heia vest for Skjerka kraftstasjon, Åseral

Møtested: Heddersvika **Tid:** 12.00

Naturlos: Elling Eikerapen **Arrangør:** Åseral sokneråd
Tlf: 958 08 836

JUNI

SØNDAG
10

Hausvik kystfort

Hausvik kystfort er et sentralt kulturminne over 2. verdenskrig. Turen går langs grusvei og til dels ulendt terreng. Ta med lommelykt til bruk i tunnelene. Vi får høre om spennende kulturhistorie underveis.

Turlengde: 3 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Hausvik, Lyngdal

Møtested: Hausvik Maritime **Tid:** 13.00

Naturlos: Gjert Caspersen

Arrangør: FOT og Austad Historielag **Tlf:** 993 68 323

JUNI

SØNDAG
10

Vandretur i gammelt kulturlandskap

Turen går i gammelt kulturlandskap. Vi starter på Håberg, og går via Skytel og Hobbeslandsheia til Hobbesland.

Turlengde: 7-8 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Vest for Lygne i Eiken, Hægebostad

Møtested: Eiken skule **Tid:** 13.00

Naturlos: Olav Eiken og Kenneth Hobbesland

Arrangør: Eiken Sogelag **Tlf:** 477 59 599

JUNI

TORSdag
14

Rundtur frå Kaddeberg

Denne torsdagen skal me gå ein rundtur frå Kaddeberg i Kyrkjebygd til Thorsland. Me starter turen med å gå opp mot Masta, før me tek av vegen, og går inn mot Mjåvatn og over til Thorslandsheia. Vel nede på Thorsland går me tilbake til Kaddeberg på grusveg. Det er også mogleg å parkere i bunnen av Thorslandsheia, og gå biten ned til Kaddeberg før turstart om ein ønsker å avslutte turen på Thorsland. Denne turen er relativt fuktig i visse partier. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 17.30 (rolig tempo) eller 17.45 (vanlig tempo).

Turlengde: 6 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Kyrkjebygd, Åseral

Møtested: Kaddeberg **Tid:** 17.30 eller 17.45

Naturlos: Tanya Røysland **Arrangør:** Åseral Idrettslag
Tlf: 476 63 915

JUNI

FRE-SØN
15-17

Tre dagers kajakkstur i Lillesand

Vi legger årets fellestur med Fjellsportgruppa og Arendal Kajakkklubb til Lillesand og Blindleia. Vi setter ut kajakkene i Svennevig innerst i Kaldvellfjorden. Litt avhengig av vær og vind går første etappe til Skauerøya eller Auesøya, hvor vi slår leir. Resten av turen blir i og ved Blindleia. Hver enkelt sørger for egen mat og drikke etc. For mer informasjon se: aat.dntfjellsport.no/aktiviteter

Turlengde: 50 km

Område: Blindleia, Lillesand **Møtested:** Arendal

Kajakkklubbs klubbhus eller Svennevig i Lillesand

Tid: 15.45 eller 16.30 (Svennevig)

Naturlos: Trond Inge Terjesen

Arrangør: DNT Fjellsportgruppe Aust-Agder og

Arendal Kajakkklubb **Tlf:** 952 79 688

Ønsker påmelding innen 14. juni!

JUNI

FREDAG
15

Snirkling i Hamreheia og konsert i et tre

Vi starter ved Lund kirke og snirkler oss opp i Hamreheia med fin utsikt i alle retninger. Deretter går vi ned til Otra og trasker langs elva et stykke, før vi går over Lund torv til Vabua. Der blir det konsert i et tre kl. 18.00.

Turlengde: 4 km på vei

Område: Hamreheia/Lund, Kristiansand

Møtested: Lund kirke **Tid:** 16.30

Naturlos: Arne Hallvard Holte

Arrangør: Oddersjaa og søstrene Thauland
(sostrene.net) **Tlf:** 936 55 566

JUNI

FREDAG
15

Hekkende fugl på Lista

Ornitolog Jonas Langbråten holder en kort presentasjon om Listas hekkefugler i friluftsamfiet ved Slevdalsvann, og tar dere med på en safari i naturreservatet. Varighet ca. 2 timer. Et begrenset antall kikkerter for utlån.

Turlengde: 2 km på vei

Område: Slevdalsvann/Borhaug, Farsund

Møtested: P-plassen ved Slevdalsvann naturreservat

Tid: 17.00 **Naturlos:** Jonas Langbråten

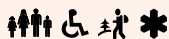
Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

JUNI

FREDAG
15

Nattsang i sumpen

Ornitolog Jonas Langbråten holder en kort presentasjon om nattlig fuglesang i friluftsamfiet ved Slevdalsvann naturreservat. Varighet ca. 2 timer. Et begrenset antall kikkerter for utlån.

Turlengde: 1 km på vei

Område: Slevdalsvann, Borhaug, Farsund

Møtested: P-plassen ved Slevdalsvann naturreservat

Tid: 22.00 **Naturlos:** Jonas Langbråten

Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

JUNI

SØNDAG
17

Trilletur i Furukjer

Barnas Turlag Lillesand inviterer til tur med muligheter for bading og sykling.

Turlengde: 2 km på vei

Område: Glamsland, Lillesand

Møtested: Glamsland: Garasjen til Arne Glamsland eller Mekonomen **Tid:** 10.00 **Naturlos:** Gry og Mari

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 952 79 941

JUNI

SØNDAG
17

Friluftsgudstjeneste

Friluftsgudstjeneste i det gamle gruveområdet. Byremo Gospelkor synger. Etter gudstjenesten blir det informasjon om gruvedriften.

Turlengde: 1,5 km på sti

Område: Flottorp gruver, Audnedal

Møtested: Øvre Flottorp

Tid: 11.00 - gudstjenesten begynner 12.00

Naturlos/arrangør: Grindheim sokneråd

Tlf: 958 08 836

JUNI

SØNDAG
17

Søndagstur til Nomevannet

Vi går til bebyggelsen på Nome. Der får vi historier og orientering om stedet før vi går videre til gapahuken som Øyslebø Vel har laget ved Nomevannet. Her er det mulighet for grilling, ta med grillmat og drikke. Vi kan være hjelpelige med transport deler av veien, for tur-deltakere som har dårlig førighet. Ta kontakt i forkant.

Turlengde: Ca. 4 km på vei

Område: Nome/Øyslebø, Marnardal

Møtested: Grustak før bebyggelsen på Nome

Tid: 11.00 **Naturlos:** Tor Olav Sveinall

Arrangør: Marnardal Historielag **Tlf:** 915 52 970

JUNI

SØNDAG
17

Randøyadagen

Østre Randøya er ei perle i Kristiansandsskjærgården. Dette gamle forsvarsområdet er nå tilrettelagt for allmennheten. Lag og foreninger har overtatt de gamle bygningene, og på Randøyadagen vil flere av husene være åpne for besøkende. Det blir fiskekonkurranse, blomstervandring, friluftsgudstjeneste, omvisning og konsert i fjellanlegget. I Vokterboligen blir det salg av kaffe, vafler, is og brus. Vi gjør oppmerksom på at det ikke blir organisert båttransport i år. Det kan bli endringer i aktiviteter og tidspunkter. Se facebook: Midt-Agder Friluftsråd

Turlengde: 0-2 km på vei og sti

Område: Østre Randøya, Kristiansand

Møtested: Randøya ved Vokterboligen

Tid: Friluftsgudstjeneste kl. 12.00 ved Vokterboligen.

Offisiell åpning av dagen ved Vokterboligen kl. 12.30.

Naturlos/arrangør: Norges Jeger- og Fiskerforbund, Speiderne, skolene og barnehagene på Østsida, Zoologisk forening, Botanisk forening, Ornitologisk forening, Kirkens bymisjon, Randesund menighet, Kirkens Ungdomsprosjekt og Midt-Agder Friluftsråd **Tlf:** 958 51 111

JUNI

SØNDAG
17

Barnevandrerstien etappe 5 - Nodeland til Kristiansand

Vi starter etappen ved Aasen gartneri i Songdalen, og ender opp på Torvet i Kristiansand. Stien går opp Nodekleiva til Farvatnet til den etter hvert møter postveien over Groheia. Postveien ble påbegynt i 1791 og var i bruk til 1880. Ta med nistemat og drikke da vi tar en spisepause underveis. For mer informasjon se: Barnevandring.no

Turlengde: 11 km på vei og sti

Område: Nodeland/Kjerrane/Grim, Songdalen og Kristiansand

Møtested: Aasen Gartneri i Songdalen **Tid:** 13.00

Naturlos: Tormod Urdal **Arrangør:** Greipstad Historielag og Songdalen kommune **Tlf:** 414 02 078

JUNI
TORSdag
21

Fjelltur på Hamkoll

Siste «torsdagsturen» i juni blir med historisk sus og starter i Hamkoll. Me går saman på grusveg og i ulent terreng med mål om Snøfjell og flyvraka etter andre verdenskrig. Det er ein bratt tur i starten, så om du ønsker ein god trimtur, kan du absolutt få det her. Turstart i to puljar med kvar sin turleiar: 17.30 (rolig tempo) eller 17.45 (vanlig tempo).

Turlengde: 6 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Hamkoll, Åseral

Møtested: Hamkoll - sving til høgre før brua i Hamkoll.

Me parkerer og møtes bak det store, gule reiskapshuset
Tid: 17.30 eller 17.45

Naturlos: Ann Kristin Stensland

Arrangør: Åseral Idrettslag Tlf: 984 71 661

JUNI
SØNDag
24

Langtur på Lista

I perioden med sommertid arrangerer DNT Sør langtur for voksne den siste søndagen i måneden. Langturene er på minst 20 km og går i variert terreng. Alle disse turene er klassifisert som krevende. Denne langturen går i vakre omgivelser fra Husebysanden til Jølle på Lista. Du må selv komme deg til Søgne. Felles transport fra Park & Ride på Tangvall i Søgne (bak Esso-stasjonen). Ønsker du å møte på Lomsesanden på Lista, må du komme deg til oppmøtestedet selv. Ta kontakt med turlleder om du møter på Lista, da transport tilbake til bilene må koordineres.

Turlengde: 20 km på sti

Område: Lista, Farsund

Møtested/tid: Park & Ride på Tangvall i Søgne kl. 08.00 eller Husebysanden på Lista kl. 10.00

Naturlos: Øivinn Bruce

Arrangør: DNT Sør Tlf: 916 98 650

JUNI
SØNDag
24

Tur frå Jerstad til Lauen

Tur frå Jerstad i Kvinesdal til Lauen i Hægebostad. Turen går langs eit fint vassdrag med fleire vatn og går forbi det nedlagte gardsbruket Gløvre. Det blir informasjon om natur og kultur undervegs.

Turlengde: 13 km på vei og i ulendt terreng

Område: Jerstad/Lauen, Kvinesdal og Hægebostad

Møtested: Lauen i Hægebostad Tid: 10.00

Naturlos: Rune Eikeland

Arrangør: Hægebostad sogelag Tlf: 900 32 852

Pris: Betaling for busstransport

Ønsker påmelding innen 18. juni pga. busstransport!

JUNI
SØNDag
24

Tur til Midstrandnuten

Midstrandnuten (790 moh.) er Evje og Hornnes høyeste topp, og ligger helt på grensen til Åseral. Vi møtes ved grendehuset på Lognavatn for felles transport opp til Gyvatn. Turen starter ved Koland i enden av Gyvatn, vi følger en sti langs vannet før vi forlater den og går oppover mot toppen. Turen tar ca. 3-4 timer tur/retur.

Turlengde: 6 km på sti og ulendt terreng

Område: Gyvatn, Åseral

Møtested: Grendehuset på Lognavatn Tid: 10.00

Naturlos: Kjell Olav Thorsland

Arrangør: Bortelid utmarkslag Tlf: 476 52 160

JUNI
SØNDag
24

Fjellhagens dag

Programmet omfatter gudstjeneste i Ljosland kapell, kunstnerisk innslag og vandring i Ljosland fjellhage.

Turlengde: 0,5 på vei og sti

Område: Ljosland, Åseral **Møtested:** Ljosland fjellstove

Tid: 11.00 Ljosland kapell, i fjellhagen ca. 12.30

Naturlos: Folk fra Naturmuseum og botanisk hage, UiA

Arrangør: Ljosland fjellhage, Fylkeskultursjefen i

Vest-Agder og Naturmuseum og botanisk hage, UiA

Tlf: 38 05 86 20

JUNI
SØNDag
24

Gluba

Tur til det koselige området ved Glubetjønn i Harkmark. Her blir det åpning av den nybygde laftekoia som blir stående åpen for besøkende, og vi får historiske tilbakeblikk ved Antilde Vetnes. Kaffi blir kokt på grua i gapahuken. Ta gjerne med kopp og bålmat. Badetøy kan også komme til nytte. Det blir tilbud om en lengre tur med kjentmann tilbake til utgangspunktet, eller man kan følge samme veien tilbake.

Turlengde: 5 km på vei og sti

Område: Harkmark, Mandal

Møtested: P-plass ved det gamle skolehuset/friområdet innerst i Harkmarkfjorden (fra krysset mot Tregde: kjø ca. 700 m mot Ålo) Tid: 13.00

Naturlos: Gunnar Fredriksen **Arrangør:** Grunneier, lokale ildsjeler og FLiR

Tlf: 922 82 696

JUNI
SØNDag
24

Rundtur til Møllebekken og Grødebekkdalen i Birkenes

Turen går fra Birkeland sentrum via de to ravinedalene Møldalen og Grødebekkdalen. Vi får høre om kulturminner og biologisk mangfold.

Turlengde: 2 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Berse og Havane, Birkenes

Møtested: Tomta på Birkeland Tid: 13.00

Naturlos: Elin Aabel Bergland og Ole Aasen

Arrangør: Birkenes SV Tlf: 913 54 621

JULI
TORS DAG
05**Rosens dag**

Omvisning i rosehagene ved Naturmuseum og botanisk hage, Universitetet i Agder. Salg av roser, stauder og roseprodukter. Ta med din vakreste rose og bli med i konkurransen om sommerens vakreste rose!

Turlengde: 0,5 km på vei

Område: Gimle Gård, Kristiansand

Møtested: Naturmuseum og botanisk hage, UiA

Tid: 18.00 **Naturlos:** Agder roseforum og Naturmuseum og botanisk hage, UiA **Tlf:** 992 45 970

JULI
LØRDAG
07**Skrivarknuten**

Skrivarknuten (985 moh.) er et flott utsiktspunkt nord for Bortelid. Store deler av den ca. 5 timer lange turen går i høgt terreng. Her er flotte omgivelser, men krevende å gå i dårlig vær/tåke. Ta ev. kontakt med turlleder hvis tvilsomt vær. Skrivarknuten er en av Åseral IL sine utvalgte «ti topper» - dette er ei fin anledning til å komme dit med turlleder!

Turlengde: 11 km på sti og ulendt terreng

Område: Bortelid, Åseral

Møtested: P-plassen ved Bortelid skisenter

Tid: 10.00 **Naturlos:** Åshild Moi Åsland

Arrangør: Åseral IL og FLiR **Tlf:** 418 53 580

JULI
SØNDAG
29**Fjelltur med Olsokgudsteneste på Kvinen**

Velkommen til ein flott fjelltur i Øvre Sirdal, langsmed traséen til riksveg 10 som aldri blei bygd. Undervegs ser vi rester etter vegbygginga, og vi ser den flotte brua som vart bygd til denne vegen inne ved Kvinen. Det blir olsokgudsteneste kl. 12.30 ved turisthytta. Ta med mat og drikke.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Tjørhom, Sirdal **Møtested:** P-plass Donsen, Solheimsdalen, Øvre Sirdal. Innkøyring frå Tjørhom.

Tid: 09.30 **Naturlos:** Johannes Tjørhom Hompland

Arrangør: Sirdal Historielag og Sirdal sokneråd

Tlf: 994 04 344

JULI
SØNDAG
29**Tåkelur-turen**

Bli med på tur og lytt til tåkeluren fra Vedeheia som ligger 124 moh. Her får du en fantastisk utsikt over sydspissen. Turdeltakerne får gratis inngang til fyrområdet etter turen og gratis turkart over stiene.

Turlengde: Ca. 5 km på sti

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Bakerovnen, p-plassen ved Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 38 25 54 20 **Ønsker påmelding!**

AUG.
LØRDAG
04**Skinnelangs Setesdalsbanen**

En historisk vandretur nær sporene til Setesdalsbanen fra Røyknes og videre i den gamle tømmerrenna ned til Grovane. Turen starter fra Røyknes stasjon kl. 15.30, hvor det er mulig å ankomme med Setesdalsbanen som har avgang kl. 15.00 fra Grovane. Fra Røyknes følges veien på østsiden av Otra hvor turen fortsetter i tømmerrenna, som krysser Setesdalsbanen og passerer den nedlagte kraftstasjonen ved Kringsjø og Paulen gård, hvor det tas pause. Deler av tømmerrenna er under restaurering, så detaljer om løypa vil bli annonsert på skinnelangs.no

Turlengde: 10 km på vei og ulendt terreng

Område: Røyknes, Vennesla

Møtested: Røyknes stasjon **Tid:** 15.30

Naturlos: Erlend Garåsen **Arrangør:** Skinnelangs

Tlf: 913 80 968

AUG.
SØNDAG
12**Songvårdagen 2018**

Båttur fra Høllebrygga i Søgne og ut til Songvår Fyrstasjon. Turen tar ca. 20 minutter. Det blir omvisning og vi får høre historien om Songvår fyr, samt natursti med guider fra Kristiansand Naturmuseum og lokale historikere. Det blir salg av pølser og sveler. Turen har værforbehold. Retur fra Songvår fyr ca. kl. 16.00.

Turlengde: 1,5 km på sti og ulendt terreng

Område: Høllebrygga, Søgne

Møtested: Høllebrygga **Tid:** 10.00

Naturlos: Geir Smebøle

Arrangør: Songvaar fyrs venner **Tlf:** 913 50 056

Pris: kr 50,- **Ønsker påmelding!**

AUG.
SØNDAG
12**75-års krigsminnemarkering**

Turen starter fra motstandsgården Rudjord og går inn på heia til Rudjordsheihytta. Her tok Linge-telegrafist Fredrik Aaros sitt liv for ikke å bli tatt av Gestapo. Hendelsen iscenesettes av Austad Teater. Ordfører i Søgne legger ned krans på minnesteinen. Ta med niste og drikke.

Turlengde: 3 km på sti med bratt oppstigning

Område: Rudjord/Kvås, Lyngdal

Møtested: Rudjord, fra E39 følg fv. 43 i 8.5 km nordover

Tid: 11.00 **Naturlos:** Magne Haugland

Arrangør: Søgne, Lyngdal og Farsund kommune,

Audnedal Historielag, Lyngdal Historielag og

Vest-Agder-museet Lista **Tlf:** 901 45 871

AUG.
SØNDAG
12**Barnevandrerstien
etappe 6 (første del) -
Kristiansand til Drangsholt**

Denne etappen av Barnevandrerstien starter ved Kristiansand Domkirke. Vi vandrer gjennom byen, forbi Oddernes kirke og Universitetet i Agder før vi tar inn på postveien i Jegersberg i retning Ålefjær. Vi passerer Bjåvann golfbane og krysser Skådane før vi ankommer Foss. Vi krysser hengebroen over Topdalselva over til Aust-Agder og ender opp litt nord for Drangsholt. Returtransporten ordnes av den enkelte. Ta med mat, drikke og godt fottøy.

Turlengde: Ca. 25 km på vei og sti**Område:** Jegersberg/Ålefjær/Foss, Kristiansand - Birkenes**Møtested:** Kristiansand Domkirke **Tid:** 11.00**Naturlos:** Siv Hemsett og Gunhild B. Lislevand**Arrangør:** Vest-Agder fylkeskommune og Midt-Agder Friluftsråd **Tlf:** 901 68 086AUG.
SØNDAG
12**Den årlige turen med Bjelland IL
og Marnardal sokneråd**

Turen går på sti og traktorvei fra Valebrokk til Myglevannet hvor det blir sportsandakt, historikk og natursti.

Turlengde: Ca. 4 km på vei og sti**Område:** Roland/Valebrokk, Marnardal**Møtested:** Valebrokk **Tid:** 11.00**Naturlos:** Einar Valebrokk**Arrangør:** Bjelland IL og Marnardal sokneråd **Tlf:** 900 43 023AUG.
TORSdag
16**Skofteland - ei turperle på heia
mellom Konsmo og Kvås**

Kveldstur til det flotte turområdet Skofteland, som ligger høyt og fritt på heia mellom Konsmo og Kvås. Stien slynger seg gjennom lyngheier, myrområde, små vann og glissen furuskog. Ved idylliske Pråmvannet tar vi en matpause i Dagsturhytta. Nær hytta ligger Grønslåtta naturreservat som vi skal se nærmere på, sammen med Statens Naturoppsyn.

Turlengde: 6 km på sti og ulendt terreng**Område:** Skofteland, Audnedal**Møtested:** Kjør fv. 461 mellom Kvås og Konsmo, ta av fra Barstad og følg skilt mot Skopteland friområde.**Tid:** 17.00 **Naturlos:** Olaf Landsverk og Harald Solås**Arrangør:** Statens Naturoppsyn og FLiR **Tlf:** 971 61 908AUG.
SØNDAG
19**Barnevandrerstien etappe 7 -
Birkeland til Landvik**

Vi møter ved Landvik kirke i Grimstad hvor vi blir kjørt med buss til startstedet for turen på Birkeland. Turen går på vei og sti, og terrenget er noe ulendt. Turen går i rolig tempo, og vi beregner å bruke hele dagen. Ta med godt med mat og drikke. Turen avsluttes ved Landvik kirke.

Turlengde: 20 km på vei, sti og ulendt terreng**Område:** Risvand/Stien/Reddal, Birkenes og Grimstad**Møtested:** Landvik kirke **Tid:** 08.30**Naturlos:** Frode Mindrebø**Arrangør:** Grimstad kommune **Tlf:** 37 25 01 68**Pris:** Kr 100,- **Ønsker påmelding!**AUG.
SØNDAG
19**Tur til Justøya med
Barnas Turlag**

Hammervold på Justøya vil være arena for bading, drage, fisking, boccia og grilling.

Turlengde: 2,5 km på vei**Område:** Justøya, Lillesand**Møtested:** P-plass Skagerak camping/Justøy kapell**Tid:** 11.00 **Naturlos:** Jon og Arnstein**Arrangør:** DNT Sør **Tlf:** 415 12 593AUG.
SØNDAG
19**Tur til Hedderen i Åseral**

Turen går til den gamle gården Hedderen, som er fra jernalderen. Dagens eier blir med og forteller om gården og livet der før neddemminga. Åseral sogelag sørger for bålkafe. Ta med kopp og niste. Turdeltakere med dårlig førighet får anledning til å kjøre inn.

Turlengde: 5 km på vei**Område:** Bortelid, Åseral**Møtested:** Grunnevasshøgda på Bortelid - kjør litt forbi alpinksenteret. **Tid:** 11.00**Naturlos:** Tore Torkildsen og Arna Berg**Arrangør:** Åseral sogelag **Tlf:** 905 00 467AUG.
ONSDAG
22**Sopptur i Vågsbygdskaue**

Vi plukker sopp og ser etter andre nyttevekster av interesse. Soppsakkyndige vil veilede, og de kontrollerer alt vi finner.

Turlengde: 2-3 km på vei, sti og ulendt terreng**Område:** Vågsbygdskaue, Kristiansand**Møtested:** P-plassen ved Auglandstjønn barnehage**Tid:** 18.00 **Naturlos:** Arild Kjølrsrud, Asbjørn Lie og**Jytte B. Kaas** **Arrangør:** Blomkålsoppen Vest-Agder sopp og nyttevekstforening **Tlf:** 915 23 907AUG.
FREDAG
24**Flaggermustur**

De tilhører kanskje den dyregruppa de fleste av oss kjenner minst til. Men ett enkelt dyr kan spise mange tusen mygg på ei natt. Se dem jakte - hør deres skrik! Ta gjerne med egen lykt. Morsomt for hele familien. Turen tar ca. 1,5 time.

Turlengde: 2 km på sti**Område:** Søgne videregående skole, Søgne**Møtested:** Parkeringa ved Søgne Gamle Prestegård**Tid:** 22.00 **Naturlos:** Roar Solheim**Arrangør:** Naturmuseum og botanisk hage, UiA**Tlf:** 38 05 86 20

AUG.
SØNDAG
26**Lordehytta -
Ordførerens tur i Åseral**

Langt inne i fjellheimen ligger den storslåtte Lordehytta, bygget av Lord Salvesen tidlig på 1900-tallet. Både turen inn, naturen og hytta i seg selv er en opplevelse. Ordfører Oddmund Ljosland står for bål, kaffi og Lord Salvesen-historier inne ved hytta. Etter turen blir det anledning for turdeltakerne å se filmen om lorden på Minne kultursenter i Kyrkjebygd. Dette er en nokså lang og tung tur som mange vil si er krevende, regn med 7-8 timers gange. Det er en del myr underveis, støvler eller vanntette sko anbefales. NB: Turen kan bli avlyst ved tett tåke. Ta kontakt hvis dårlig værmelding.

Turlengde: 25 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Røysland/Vestheia, Åseral

Møtested: P-plass på Røysland, 6 km nord for Kyrkjebygd - mot Ljosland **Tid:** 08.30

Naturlos: Oddmund Ljosland

Arrangør: Åseral kommune og FLiR **Tlf:** 971 61 908

AUG.
SØNDAG
26**Barnevandrerstien
etappe 6 (andre del) -
Varpelia til Risvand**

Kjell Eirik Stoveland fra Birkenes Historielag kjenner Barnevandrestien og dens historie godt. Det er bare å glede seg til tur i flotte omgivelser! For mer info: barnevandring.no/7-etapper-136-km

Turlengde: 7 km på sti

Område: Varpelia/Risvand, Birkenes

Møtested: Birkenes kirke **Tid:** 10.00

Naturlos: Kjell Eirik Stoveland

Arrangør: Birkenes kommune og Birkenes Historielag **Tlf:** 908 88 538

AUG.
SØNDAG
26**Langtur i Skråstadheia**

Langturen starter på parkeringsplassen ved Hokus Pokus barnehage. Turen går nordover til Hemingsvannet og følger så vestover til Sagevannet før vi går sørover og innom Skråstadvarden og Den omvendte båt på veien tilbake. Ta med mat og drikke og klær for en hel dag på tur. Det blir to pauser underveis. På denne turen anbefales det sterkt å gå i fjellstøvler eller annet fottøy som holder deg tørr på beina - ikke joggesko! Mer informasjon på facebook: DNT Sør og Turgåere i sør.

Turlengde: 20-25 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Jegersberg, Kristiansand

Møtested: P-plassen ved Hokus Pokus barnehage

Tid: 10.00 **Naturlos:** Øivinn Bruce **Arrangør:** DNT Sør **Tlf:** 916 98 650

AUG.
SØNDAG
26**Tur på gamle stier i Bortelid**

Vi møtes ved grendehuset på Lognavatn for felles transport opp til Juvassdammen. Turen går først ned til Dypland hvor det var droppsone under krigen. Videre følger vi den gamle ferdselsvegen til Hedderen. Det blir interessant historiefortelling underveis. Mulighet for bading hvis været tillater det. Vi går i ulendt og tidvis myrete terreng, så ta på godt fottøy. Turen vil ta ca. 4 timer.

Turlengde: 10 km i ulendt terreng

Område: Bortelid, Åseral

Møtested: Lognavatn grendehus **Tid:** 10.00

Naturlos: Gunnstein Kallhovd

Arrangør: Bortelid utmarkslag **Tlf:** 38 13 34 00

AUG.
SØNDAG
26**Villaksens dag**

Laksefiskekonkurranse i Otra med junior, senior og dameklasse. Det blir introduksjon i fluekasting, dyktige instruktører vil være langs elva og gi fisketips, fiske-dam for de minste, omvisning på Vigeland Hovedgård, kiosksalg mm. NB: Alle over 18 år må ha betalt statens fiskeravgift for å kunne delta på fiskekonkurransen.

Turlengde: Langs elva på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Vigeland Hovedgård, Vennesla

Møtested: Vigeland Hovedgård **Tid:** 11.00

Naturlos/arrangør: Vennesla Jeger & Sportsfisker Forening **Tlf:** 911 86 441

Pris: Junior kr 100,- voksen kr 200,-

AUG.
SØNDAG
26**Hellevigadagen**

Helleviga er en del av Friluftsparken i Søgne og er et svært benyttet friluftsområde i Søgneskjærgården. Hellevigadagen er en aktivitetsdag for alle med spennende aktiviteter som bl.a. fiskekonkurranse, kast med fluestang, orientering, livet i fjæra, natursti og baking i steinovn. Kaféen vil være åpen. Mer informasjon på facebook: Midt-Agder Frillusfråd

Turlengde: 0,5 - 2 km på vei og sti

Område: Helleviga, Søgne

Møtested: Helleviga **Tid:** 12.00 - 16.00

Naturlos/arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, Kristiansand Jeger- og fiskerforbund, Søgne og Songdalen Orienteringsklubb, Søgne Dykkerklubb, Røde Kors Søgne og Kari Kleivset mfl. **Tlf:** 958 51 111

AUG.
SØNDAG
26**Tur til Bragdøya med foredrag**

Guidet tur til låven ved Thaulows hus kl. 12.20, der forfatter og historiker Øystein Morten holder et spennende foredrag om forlatte gårder og bygder «Der ingen kunne bu - vil elsker bygdene vi har forlatt». Båt fra Auglandsbukta kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med retur kl. 15.00 og 16.00.

Turlengde: 2 km på vei

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Bragdøya kystkultursenter **Tid:** 12.20

Naturlos: Helge Quidding og Øystein Morten

Arrangør: Bragdøya kystlag og Fortidsminneforeningen i Aust- og Vest-Agder **Tlf:** 38 08 55 66

Pris: Båttransport t/r kr 50,- (v) / 25,- (b)

AUG.
SØNDAG
26**Vadefugler på Listastrendene**

Ornitolog Jonas Langbråten holder en kort presentasjon om rastende vadefugler på Lista, og tar dere med på en vandring langs kyststien mot Kviljoødden. Varighet ca. 2 timer. Et begrenset antall kikkerter for utlån.

Turlengde: 4 km på sti og ulendt terreng

Område: Østhasselstrand/Kviljo, Farsund

Møtested: P-plassen ved Langhuset i Østhasselstrand

Tid: 17.00 **Naturlos:** Jonas Langbråten

Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

SEPT.
LØRDAG
01**Knuden - Tryfjorden**

Vi starter oppe ved «Knuden» og følger gamle Sørlandske Hovedvei ned Dyrdalen. Her er så bratt at de gamle bussene som ikke hadde bensinpumpe måtte rygge oppover bakkene og passasjerene gå. Vi vil se ned på Småtjønnan som er et fredet område pga. svært skjelne planter. Nede ved fjorden vil vi raste ved fergeleiet på vestsiden av fjorden. Her blir det fortalt om trekkfergen og industristedet Holmen. På tilbakeveien vil vi raste helt på toppen av stigningen på «Hvermannsraukvilestein».

Turlengde: Ca. 5 km på vei

Område: Tryfjorden, Mandal og Søgne

Møtested: Knuden **Tid:** 11.00

Naturlos: Einar Myrseth og Ole Bertil Madsen

Arrangør: Seniortur Mandal **Tlf:** 906 79 647

SEPT.
SØNDAG
02**Bli kjent tur langs Gamle Sørlandske Hovedvei**

Søgne Historielag arrangerer «bli kjent tur» langs Gamle Sørlandske Hovedvei fra Eikestøl til Try. Frammøte på Eikestøl kl. 10.00.

Turlengde: 10 km på vei

Område: Try, Søgne

Møtested: Eikestøl **Tid:** 10.00

Naturlos: Tormod Vallesverd

Arrangør: Søgne Historielag

Tlf: 932 24 346

SEPT.
SØNDAG
02**Ettersommer på sydspissen**

Bli med på tur langs den gamle postveien fra Syrdal til Stusvig. Gratis inngang til fyrområdet etter turen og gratis turkart over stiene.

Turlengde: Ca. 5 km på vei og sti

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Bakerovnen, p-plassen ved Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 38 25 54 20 **Ønsker påmelding!**

SEPT.
SØNDAG
02**Kom deg ut dagen i Mandal**

Bli med på den store nasjonale turdagen med Barnas Turlag Mandal - Kom Deg Ut! For mer informasjon: dntsor.no

Turlengde: 4 km på vei

Område: Mandal **Møtested:** P-plass i Hålandssvingen

Tid: 11.00 **Naturlos:** Anne Berit Andøl

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 913 18 790

SEPT.
SØNDAG
02**Kom deg ut dagen på Bragdøya**

Nasjonal turdag med DNT Sør på Bragdøya. Kom og prøv ut friluftslivet sammen med oss. Du kan blant annet bli med på kanopadling, klatring, natursti, robåter, lag ditt eget hoppetau, spikking og mye annet gøy. Ta med deg familie og venner, og bli med på moroa!

Turlengde: 1 km på vei og sti

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Lumber eller Auglandsbukta **Tid:** 11.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

Pris: Kr 25 - 50,- for båttransport

SEPT.
SØNDAG
02**Svaberg på Iveland**

Vi møtes på Møkjåland og følger stien til Måvatn. Her nyter vi nistepakken og varm drikke på svabergene.

Turlengde: 4 km på sti

Område: Møkjåland, Iveland **Møtested:** Møkjåland,

4 km vest for Vatnestrøm - mot Iveland **Tid:** 11.00

Naturlos: Torstein Bærheim

Arrangør: Iveland kommune **Tlf:** 412 43 828

SEPT.
SØNDAG
02**Sopptur til Sjøsandene og Furulunden**

Vi markerer Soppens dag med sopptur i Furulunden og på Sjøsandene. Det blir soppkontroll ved drivhuset på Risøbank kl. 13-14.

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Sjøsandene og Furulunden, Mandal

Møtested: Hovedinngangen til Sjøsandene camping

Tid: 11.30 **Naturlos:** Hilde Johannessen og

Kari Rasmussen **Arrangør:** Blomkålsoppen Vest-Agder sopp og nyttevekstforening **Tlf:** 400 73 625

SEPT.
SØNDAG
02

Djupvik - Vollesfjord

Vi får høre om gårdshistorie, skolehistorie, gartneridrift, om lærer og stortingsmann Nils Djuvik, og om Harald Vollesfjords liv.

Turlengde: Ca. 4 km på vei

Område: Djupvik, Flekkefjord

Møtested: Ta av fra E39 i Nulandsvika til Djupvik

Tid: 12.00 **Naturlos/arrangør:** Flekkefjord Historielag

Tlf: 952 04 028

SEPT.
SØNDAG
02

Kongsgård dagen

Familie- og aktivitetsdag på Kongsgård. Lag, foreninger, institusjoner, Sanitetsforeningen og museet arrangerer sammen en dag med aktiviteter for store og små, unge og gamle. Det blir markedsdag på Kløvertun, åpent museumsområde, aktiviteter, lek og moro i området ellers. For mer informasjon se facebook: Midt-Agder Friluftsråd

Turlengde: 0-2 km på vei og sti

Område: Kongsgård, Kristiansand

Møtested: Kløvertun/Friluftsmuseet **Tid:** 12.00

Naturlos/arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, Sanitetsforeningen, Kristiansand museum, SSHF, lag og foreninger **Tlf:** 975 21 449

SEPT.
SØNDAG
02

Soppens dag

På Naturmuseum og botanisk hage, Universitetet i Agder, vil det være utstilling av sopp, smaksprøver, tilbud om soppkontroll, tips til sopplukkere og konkurranse for hele familien.

Område: Gimle Gård, Kristiansand

Møtested: Naturmuseum og botanisk hage, UiA

Tid: 12.00

Naturlos: Soppsakkyndige, medlemmer av Vest-Agder Sopp- og nyttevekstforening Blomkålsoppen

Arrangør: Vest-Agder sopp- og nyttevekstforening og Naturmuseum og botanisk hage, UiA

Tlf: 38 05 86 20

SEPT.
SØNDAG
02

Tur til Kringsjå

Fin søndagstur til Kringsjå som ligger i Iveland kommune. På tilbakeveien går vi Tømmerrenna, men det er også mulig å returnere samme vei som vi kom.

Turlengde: 5-6 km på vei og sti

Område: Grovane/Kringsjå, Vennesla og Iveland

Møtested: Grovane Bedehus for nærmere opplysning

Tid: 14.00 **Naturlos:** Odd Magne Røinås

Arrangør: Vennesla Historielag **Tlf:** 909 28 559

SEPT.
MANDAG
03

Urban dyrking i Kvadraturen

Det fins flere steder der det dyrkes grønnsaker, urter og bær, i Kvadraturen. Bli med på en guidet tur, med innlagte stopp med tid for å se og snakke om ulike vekster.

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Kvadraturen, Kristiansand

Møtested: Grønt Senter **Tid:** 18.00

Naturlos: Cheryl Macdonald

Arrangør: Kristiansand andelslandbruk **Tlf:** 982 48 507

SEPT.
TIRSDAG
04

Historisk vandring på Eg

Turen går fra Svarttjønn over Fant Olsen stykke til Kjærlighetstien, til Arenfeldts dam via Direktørens have, ned til Otra bort til Villas plass. Underveis får vi vite om gården Eg under Bernt Holm, gravhauger, hellere og andre spennende historier om området.

Turlengde: Ca. 5 km på vei og sti

Område: Baneheia/Eg, Kristiansand

Møtested: P-plassen Svarttjønn **Tid:** 17.30

Naturlos: Erik Peersen

Arrangør: Christianssands Byselskab **Tlf:** 901 09 265

SEPT.
TORSDAG
06

Skoræ

Septembers fyrste tur i Åseral! I dag vil me til topps i Åseral, heilt til Skoræ- så høgt du kan koma! Ein klassikar. Flott tur til Åseral sitt høgaste fjell og Norges sørlegaste fjell på over 1000 meter. Turen startar ved Farevatn på Ljosland. Starten på løypa går stort sett på grusvei, deretter på heiesti. Løypa er stort sett merka, og ganske lett å sjå. Turen går over skoggrensa, så utsikten er fantastisk! Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 16.40 (rolig tempo) eller 17.00 (vanlig tempo).

Turlengde: 10 km på sti

Område: Ljosland, Åseral

Møtested: Farevatn **Tid:** 16.40 eller 17.00

Naturlos: Kristine Forgard

Arrangør: Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

SEPT.
SØNDAG
09

Padletur på Oggevatn med Barnas Turlag

Denne søndagen kan dere være med Barnas Turlag på kanotur på idylliske Oggevatn, som ligger mellom Birkenes og Iveland. Her padler vi mellom holmer og skjær gjennom smale sund, og går i land på et par av øyene der det finnes leirplasser. Det finnes også noen svaberg som det går an å bade fra, for de som er tøffe nok. Dersom noen barn ønsker å prøve fiskelykken, tar DNT Sør med fiskestenger.

Turlengde: Ca. 4 km padling

Område: Ogge, Birkenes og Iveland

Møtested: Ogge Gjestheim ved Vatnestraum

Tid: 11.00 **Naturlos:** Jostein Austvik

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 916 21 185 **Pris:** kr 100,- pr. person (maks kr 300,- pr. fam.) for leie av kano.

Ønsker påmelding!

SEPT.
SØNDAG
09

Sopptur

Vi får med oss soppeksperter og går på leting i skogen rundt Lindland gård i Holum.

Turlengde: 2 km på sti og ulendt terreng

Område: Holum, Mandal

Møtested: Lindland gård **Tid:** 11.00

Naturlos: Gunn Lindland **Arrangør:** 4H Vest-Agder **Tlf:** 906 68 003

SEPT.
SØNDAG
09

Ørnmyrfjell (Heddehei) - høyeste punkt i Audnedal

Audnedals høyeste punkt: Heddehei, som det heter på folkemunne, eller Ørnmyrfjell - som det står på kartet (578 moh.) Fra toppen er det flott utsikt i alle retninger. Underveis kommer vi forbi Flottorp gruver som var i drift fram til etter 1. verdenskrig. Vi går også forbi Gråstad som var «øygard» med sommerdrift og husdyr fram til 1950-tallet.

Turlengde: 6 km på vei, sti og ulendt terreng

Område: Grindheim, Audnedal

Møtested: Øvre Flottorp **Tid:** 11.00

Naturlos: Randi Byremo **Arrangør:** FLiR **Tlf:** 958 45 100

SEPT.
SØNDAG
09

Familievennlig sopptur i Baneheia

Familievennlig tur i Baneheia. Barna kan få låne soppkurv. Vi har med bålpanne og lager soppsuppe som alle kan få smake. Vi avslutter med soppkontroll.

Turlengde: 2-3 km på vei sti og ulendt terreng

Område: Baneheia, Kristiansand

Møtested: P-plassen ved Svarttjønn, Eg **Tid:** 13.00

Naturlos: Sonja Slaughter og soppsakkyndige:

Wencke Kjøning og Hanne K. Hofgaard

Arrangør: Blomkålsoppen Vest-Agder sopp og nyttevekstforening **Tlf:** 975 46 757

SEPT.
TORS DAG
13

Vardehei på Eikerapen

Turen går til Vardehei på Eikerapen. Godt merka sti heile vegen. Her er utsikten upåklagelig. Kanskje ein is på Eikerapen gjestegard etter endt tur er på sin plass? Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 16.40 (rolig tempo) eller 17.00 (vanlig tempo).

Turlengde: 5 km på sti **Område:** Eikerapen, Åseral

Møtested: Eikerapen alpinsenter **Tid:** 16.40 eller 17.00

Naturlos: Åshild Aasland **Arrangør:** Åseral Idrettslag **Tlf:** 418 53 580

SEPT.
SØNDAG
16

Eldre boplasser ved Røyknes

Vi samles ved Skåreland og går innover og besøker de tre gamle boplassene Murtedal, Storrhei og Flanestad. Flanestad gård er fra ca. 1650 og den eldste gården i Vennesla kommune. Den er nå restaurert og inneholder bl.a. en fantastisk årestue. Grunneier åpner bygget, tenner grillen og vi nyter maten i flotte omgivelser. Turen går videre mot Båseland og tilbake mot Skåreland.

Turlengde: Ca. 10 km på vei og sti

Område: Skåreland/Båseland/Røyknes, Vennesla

Møtested: Skåreland, avkjøring ved gamle Iveland

stasjon 1 km vest for Skaiå. **Tid:** 11.00

Naturlos: Svein Hillestad og Oddvar Helgesen

Arrangør: Iveland kommune **Tlf:** 979 72 619

SEPT.
SØNDAG
16

Familiedag i Romsviga

Familiedag i Romsviga med aktiviteter for alle: lek og aktiviteter rundt husene og i fjæra, trekking av garn mm. Ta med vest til barna. Kåseri, kafe og guidet vandretur. For mer informasjon, se facebook: Midt-Agder Friluftsråd

Turlengde: 0-4,5 km på sti og ulendt terreng

Område: Romsviga/Helleviga, Søgne

Møtested: Romsviga **Tid:** 11.00

Naturlos: Midt-Agder Friluftsråd

Arrangør: Naturvernforbundet i Søgne, Midt-Agder Friluftsråd, Søgne Kystlag, Søgne Historielag og Romsvigas venner **Tlf:** 926 60 643

SEPT.

SØNDAG
16**Revøy på tvers**

Turen går fra havna over heia til Ravnefjellet, rett over Korshavn Havbruk. Her får vi med oss flott utsikt til Lindesnes. Videre går turen til Nedreøyna, Årdalstrappa og opp til Vakthusheia. Til slutt går vi bryggeslengen tilbake til butikken.

Turlengde: 5 km på sti

Område: Revøy, Lyngdal

Møtested: Ved butikken i Korshavn **Tid:** 14.00

Naturlos: Harald Storaker

Arrangør: Austad Historielag og FOT **Tlf:** 418 08 479

SEPT.

TORSdag
20**Tur på Bortelid-heia**

I dag skal me til topps på vakre Bortelid! Me møtes ved skisenteret og tek turen til eit formidabelt utsiktspunkt oppe på heia. Me startar med ein del stigning, før det flater fint ut på toppen. Delvis merka sti frå toppen av. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 16.30 (rolig tempo) eller 16.45 (vanlig tempo).

Turlengde: 7 km på sti og ulendt terreng

Område: Bortelid, Åsral

Møtested: Bortelid Skisenter **Tid:** 16.30 eller 16.45

Naturlos: Nina Ludwig **Arrangør:** Åsral Idrettslag

Tlf: 980 48 423

SEPT.

LØRD G
22**Hvor kommer maten fra?**

La barn få oppleve hvor poteten eller gulrota kommer fra. Få omvisning på jordet til Kristiansand andelslandbruk og vær med å høst grønnsaker som er dyrket i fellesskap. Du kan også løse vår grønnsaksquiz. PS! Kanskje får du se beveren i Liantjønna som ligger like ved siden av.

Turlengde: 1 km på sti og i ulendt terreng

Område: Søm, Kristiansand

Møtested: P-plass v/ Søm kirke **Tid:** 11.00

Naturlos: Cheryl Macdonald **Arrangør:** Kristiansand andelslandbruk **Tlf:** 982 48 507

SEPT.

LØRDAG
22**Overnattingstur til Lakkenstova med Barnas Turlag**

Barnas Turlag Mandal inviterer til overnattingstur på Lakkenstova. Turen går fra Ljosland og er en fin tur i lett terreng. Vi finner oss fort til rette på Lakkenstova, stiller mat og koser oss. Dagen etterpå er det utvask og tur hjemover. Målet er å skape en flott turopplevelse for store og små.

Turlengde: 5 km på sti

Område: Ljosland, Åsral

Møtested: Ljosland Fjellstove **Tid:** 12.00

Naturlos: Kyrre Sætren **tlf.** 480 36 190

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

Pris: Kr 150,- pr. pers (maks kr 500,- pr. familie)

Ønsker påmelding!

SEPT.

SØNDAG
23**Tur til Trotto**

Høstens tur går til Trotto, vår flotte hytte på Heimdalsheia. Pakk sekken med mat og termos og bli med på en tur i åpent og variert terreng.

Turlengde: Ca. 8 km på vei og sti

Område: Heimdalsheia, Birkenes

Møtested: Tomta i Lillesand **Tid:** 10.00

Naturlos: Reidun S. Forbes

Arrangør: Lillesand og omegn turistforening

Tlf: 936 00 324

SEPT.

SØNDAG
23**Topptur til Holmenkollen med Barnas Turlag**

Vi møtes ved parkeringsplassen ved Grønn slette, hvor vi går samlet inn mot foten av Holmenkollen. Herfra går vi til toppen hvor vi har tid til en nistepause og litt aktiviteter. Turen er trillevennlig med vogn frem til foten av Holmenkollen. Deretter vil det være nødvendig med bæremeis/sele for de minste.

Turlengde: 4,5 km på vei og sti

Område: Jegersberg, Kristiansand

Møtested: Grønn slette - parkering ved Prestheia (KOK/Gimletroll Klubbhus) **Tid:** 11.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

SEPT.

TORSdag
27**Varen på Vætingfjedd**

I dag tek me turen til Honnaheia. Eit vakkert område - kanskje litt ukjent for dei fleste. Me parkerer ved trafoen på Honnaheia og så legg me i veg mot varen på Vætingfjedd. Hugs hovudlykt i tilfelle mørke! Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 16.30 (rolig tempo) eller 16.50 (vanlig tempo).

Turlengde: 7 km på vei og sti

Område: Honnaheia, Åsral

Møtested: Trafoen på Honnaheia **Tid:** 16.30 eller 16.50

Naturlos: Cathrine Thorsland

Arrangør: Åsral Idrettslag **Tlf:** 971 35 526

SEPT.

SØNDAG
30**Tur til Dvalåsheia ved Ålo i Søgne**

Tur fra Lastad grendehus gjennom gammelt kulturlandskap til Dvalåsheia (101 moh.) Retur tilbake til Lastad kan eventuelt forlenges for de som ønsker det. Det vil også bli mulighet for å se veteranmotor utstilling.

Turlengde: 5 km på sti

Område: Lastad/Dvalås, Søgne

Møtested: Lastad grendehus, Lastadveien 29, Søgne

Tid: 11.00 **Naturlos:** Thor Borø

Arrangør: Søgne Kystlag **Tlf:** 995 53 430

SEPT.

SØNDAG
30**Høsttrekket på Lista fyr**

Kort informasjon om Lista Fuglestasjon sitt arbeid. Bildeforedrag ved ornitolog Jonas Langbråten med påfølgende vandring til Sjøfuglbua, for observasjon med teleskop og vandring med kikkert i området rundt fyrstasjonen. Varighet ca. 2 timer. Et begrenset antall kikkerter og teleskop for utlån.

Turlengde: 1 km på vei

Område: Lista fyr, Farsund

Møtested: Infosenteret på Lista fyr **Tid:** 12.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista
Tlf: 906 12 688

OKT.

MAN-ONS
01-03**Newton Camp for ungdom i høstferien**

Overnattingstur til Bjørnevasshytta i Valle for ungdom i alderen 12-16 (ungdomskole) år. Vi legger opp til flere spennende aktiviteter i friluft og naturfag, presentert på en ny og spennende måte! Garanti: du blir fort kjent med de andre, og får kanskje venner for livet! Se film fra 2015 på YouTube! PPU-studenter fra UiA som tar naturfagsdidaktikk lager gøyale oppgaver. Dette har vi hatt suksess med i flere år, og hvert år fylles campen opp! Campen er i samarbeid med Tekna og Universitetet i Agder. For mer informasjon, se: dntsr.no

Turlengde: 0-12 km på sti

Område: Setesdal Austhei, Valle

Møtested: Rutebilstasjonen i Kristiansand **Tid:** 08.45

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

Påmelding fra 1. mai - 21. september! Pris: Kr 600,-

OKT.

TIRSDAG
23**Lommelykttur med trollbingo i Trollstien**

I Trollstien på Justneshalvøya bor det mange rare troll. Her blir det en spennende kveldstur for små og store. Underveis lyser vi med lyktene for å se om vi kan finne trollene. Alle får utdelt et bingoark, og her gjelder det å se godt etter trollene og tingene på arket. Turen vil foregå på grusvei og er derfor trillevennlig. Vi samles på toppen av Justneshalvøya for å se hvem som fant flest troll og ting.

Turlengde: 3 km på vei og sti

Område: Justneshalvøya, Kristiansand

Møtested: P-plassen ved Havlimyra skole. **Tid:** 17.00

Naturlos: Caroline Strømland

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 958 17 128

NOV.

SØNDAG
04**Barnas Turlag rundt Rosnesvågen**

Bli med Barnas Turlag Mandal på høsttur rundt Rosnesvågen. Det vil bli bålkos og grilling underveis på turen.

Turlengde: 5 km på vei og sti

Område: Rosnesvågen, Mandal

Møtested: Kapellet på Skjernøya **Tid:** 11.00

Naturlos: Elisabeth Kaddan

Arrangør: Barnas Turlag Mandal **Tlf:** 907 88 964

NOV.

SØNDAG
04**Smak på sydspissen**

Bli med til Nesvarden - Norges sydligste fastlandspunkt og få «vind i håret og salt på leppene». Gratis inngang til fyrområdet etter turen og gratis turkart over stiene.

Turlengde: Ca. 3 km i ulendt terreng

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Bakerovnen, p-plassen ved Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 38 25 54 20 **Ønsker påmelding!**

NOV.

SØNDAG
18**Reflekstur til Haugefjell på Kaldvell**

Reflekstur med natursti på Kaldvell i Lillesand.

Turlengde: 2 km på vei og sti

Område: Kaldvell, Lillesand

Møtested: P-plass ved Kaldvell gård **Tid:** 15.30

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

NOV.

SØNDAG
18**Reflekstur til Kalkheia med Barnas Turlag**

Høstmørket gir spennende muligheter for litt annerledes turer. Denne gangen skal vi ut til utsiktspunktet på Kalkheia i Jegersberg. Underveis på turen skal vi innom «Olle Bolle» sin hule og ellers bevege oss på fine skogstier opp til toppen av Kalkheia. Det blir noen enkle mørkeaktiviteter og vi fyrer bål.

Turlengde: 4 km på vei og sti

Område: Hokus Pokus barnehage ved UiA **Tid:** 16.00

Naturlos: Per Thomas Skaanes **Arrangør:** DNT Sør

Tlf: 977 04 568

DES.
SØNDAG
02**Overvintrende fugl på Lista**

Kort presentasjon av overvintrende fugl på Lista ved ornitolog Jonas Langbråten. Påfølgende vandring langs Lomsebukta og rundt Einarsneset for observasjon med kikkert og teleskop. Varighet ca. 2 timer. Et begrenset antall kikkerter for utlån.

Turlengde: 3 km på vei og sti

Område: Lomsesanden - Einarsneset, Farsund

Møtested: P-plass ved driftsbygning på Lomsesanden

Tid: 13.00 **Naturlos:** Jonas Langbråten

Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

DES.
TORSdag
06**Friluftsnisser i Helleviga**

Midt-Agder Friluftsråd inviterer til en stemningsfull førjulskveld for barn i alle aldre. Ta nisseløypa og kvalifiser deg til en ekte friluftsnisse i den blå desemberkvelden. Det serveres varm drikk og pepperkaker rundt bålet. Du kan også lage noe fint på juleverkstedet i låven. Ta med lommelykt/hodelykt.

Turlengde: 1-2 km på vei og sti

Område: Helleviga, Søgne

Møtested: Helleviga - følg refleksløypa fra p-plassen.

Tid: 17.00 - 19.00 **Naturlos/arrangør:** Friluftsnisser fra

Midt-Agder Friluftsråd **Tlf:** 958 51 111

DES.
SØNDAG
09**Nissetur på Odderøya**

DNT Sør inviterer alle barnefamilier med på nissetur på Odderøya i Kristiansand. Møt opp på flaten/parkeringen på Odderøya kl. 16.00, og bli med på en stemningsfull kveld. Vi byr på julestemning, julegrøt, fakkeltog og kanskje kommer nissen også? Senk skuldrene, og nyt førjulstiden sammen med oss i DNT Sør.

Turlengde: 3 km på vei og sti

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Flaten på Odderøya i Kristiansand **Tid:** 16.00

Naturlos: Per Thomas Skaanes **Arrangør:** DNT Sør

Tlf: 977 04 568 **Pris:** Kr 50,- pr. person (maks kr 200,- pr. fam.) for grøt **Ønsker påmelding!**

DES.
FREDAG
21**Solsnudag på Odderøya**

Vi feirer at sola «snur» og at det går mot lysere tider! Vandring til kaféen på Odderøya. Her blir det aktiviteter, underholdning, historier, solboller og solverksted. Det blir egen opplevelsestur for barna. Husk lykker! OBS: rullestoltilgjengelig hvis barmark.

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: P-plassen på Odderøya **Tid:** 17.00

Naturlos: Kjetil Fossheim, MAF og Harald Flaa, DNT Sør

Arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, DNT Sør og

Odderøyas Venner **Tlf:** 958 51 111

FEB.
SØNDAG
03**Kom Deg Ut Dagen i Evje**

Nasjonal turdag med DNT Sør ved Trollbakken i Evje. Vi samarbeider med Otra IL og hoppgruppa. Kom og prøv ut friluftslivet sammen med oss. Du kan blant annet bli med på sykling med fatbike på snø, skihopping, natursti, aking og mye annet gøy. Ta med deg familie og venner, og bli med på moroa! For mer informasjon, se dntsr.no

Turlengde: Avhengig av hva man ønsker å gjøre

Område: Evje stadion, Evje og Hornnes

Møtested: Trollbakken **Tid:** 12.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

FEB.
SØNDAG
03**Kom Deg Ut Dagen i Kristiansand**

Bli med på nasjonal turdag, et gratis arrangement for alle. Aktivitetene er åpne for alle, og det er ingen påmelding til arrangementet. Ta med deg hele familien og møt opp! For mer informasjon, se dntsr.no

Turlengde: 1 km på vei

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Stor p-plass ved Flaten på Odderøya, ved Odderøyahallen eller p-hus Kilden. **Tid:** 12.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

FEB.
SØNDAG
10**Vinteraktivitetsdag på Sandrip**

Aktivitetsdag for hele familien. Vi legger tilrette for ski, truger og aking og mange andre aktiviteter. Ta gjerne med bålmat. Vi stiller med varme griller. Kaféen og varmestua vil være åpen. For mer informasjon se facebook: Midt-Agder Friluftsråd

Turlengde: Avhengig av hva man ønsker å gjøre

Område: Sandripheia, Vennesla

Møtested: Sandripheia Fritidspark **Tid:** 11.00 - 15.00

Naturlos/arrangør: Midt-Agder Friluftsråd og Sandripheia Fritidspark **Tlf:** 958 51 111

MARS
SØNDAG
17**Vårtrekket på Lista fyr**

Kort informasjon om Lista Fuglestasjon sitt arbeid. Bildeforedrag ved ornitolog Jonas Langbråten med påfølgende vandring til Sjøfuglbua, for observasjon med teleskop og vandring med kikkert i området rundt fyrstasjonen. Varighet ca. 2 timer. Et begrenset antall kikkerter og teleskop for utlån.

Turlengde: 1 km på vei

Område: Lista fyr, Farsund

Møtested: Infosenteret på Lista fyr **Tid:** 10.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Lista fyr og Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

BADEBÅTEN I KRISTIANSAND 2018

Rutetider for MS BRAGDØYA fom. 23. juni - tom. 5. august 2018

Avgang	Tur 1 T/R Bragdøya	Tur 2 Rundtur	Tur 3 T/R Bragdøya	Tur 4 Rundtur
Fra kai 6:	10.00	11.00	14.00	15.00
Ank. Bragdøya:	10.15	11.15	14.15	15.15
Fra Bragdøya til Randøya:		11.20		15.20
Ank. Randøya:		12.10		16.10
Fra Randøya:		12.10		16.10
Ank. Stokken:		12.15		16.15
Fra Stokken:		12.15		16.15
Ank. Dvergsøya:		12.30		16.30
Fra Dvergsøya til Bragdøya:		13.00		17.00
Ank. Bragdøya:		13.25		17.25
Fra Bragdøya til kai 6:	10.20	13.30	14.30	17.30
Ank. kai 6:	10.35	13.45	14.45	17.45

Priser voksne/barn: Rundtur kr 180,-/80,-. Bragdøya t/r kr 100,-/50,-
en vei kr 50,-/25,-. En vei andre anløp: kr 90,-/45,-.
Kai 6 ligger i enden av Tollbodgata. Opphold på anløpsteder tillatt
uten pristillegg. Telefon til MS Bragdøya: 974 79 440.
MS Bragdøya kan ta med rullestoler.

RUTEBÅTEN AUGLANDSBUKTA - BRAGDØYA

Rutetider fra Auglandsbukta mandag - fredag hele året

Fra Auglandsbukta:	07.45	09.00	11.00	14.45
Fra Bragdøya:	08.45	10.45	14.35	15.25

Rutetider søndager fom. 6. mai - tom. 2. september 2018

Fra Auglandsbukta:	10.00	11.00	12.00	15.15
Fra Bragdøya:	10.45	11.45	15.00	16.00

Priser tur/retur Auglandsbukta - Bragdøya: voksne/barn kr 50,-/25,-

Ti på Topp i Kristiansandsregionen

Ti På Topp er et godt turtillbud for barn, voksne og eldre, hvor målet er å besøke 10 ulike turmål. Gjennom å registrere turene på nettsiden vår eller i Ti På topp-appen, håper vi at det gir deg en ekstra motivasjon til å besøke de mange flotte turmålene som finnes i regionen. Se fellestur til Odderøya 6. mai i brosjyren.

Arr.: Bedriftsidretten - For mer informasjon se:
kristiansandregionen.tipatopp.no

18 topper i Birkenes 2018

18 topper/fine utsiktspunkter er merket i Birkenes. Du kan kjøpe klippekort og turhefte med beskrivelse av toppene på Best bensinstasjon på Birkeland, biblioteket i sentrum eller på servicekontoret på kommunehuset. De fleste toppene er også lagt inn på ut.no og birkenes.kommune.no

Arr.: Birkenes kommune i samarbeid med Birkenes IL, Herefoss IL og Gry IL.

FOTOGRAFER I ÅRETS NATURLOS:

Midt-Agder Friluftsråd (bakside, 2, 3, 6, 7, 9, 12, 13, 16, 17, 19, 25, 29, 32, 33, 35, 37, 39, 45, 47), DNT Sør (forside, 4, 15, 31, 38, 41, 44), Friluftsrådet for Lindesnesregionen (forside, 22, 27, 28), Lotte Larsen (forside, 23), Wenche Flaa Eieland (5, 47), Mathilde Helene Pettersen (6), Bragdøya kystlag (8, 21, 46), Jonas Langbråten (10, 24), Avisen Agder (11), Cheryl Macdonald (14, 40), Rolf Dybvik (bakside, 18, 43), Tor Punsvik (20), Lister Friluftsråd (26), Per Arvid Åsen (36), Arne Holte (42).

Naturloskalenderen sendes ut til alle husstander i samtlige kommuner i Vest-Agder, samt Iveland, Birkenes, Lillesand og Evje og Hornnes i Aust-Agder.

Interesserte arrangører kan ta kontakt med Midt-Agder Friluftsråd hvis de ønsker å annonsere turer i naturloskalenderen i 2019.

Telefon: 958 51 111

post@midt-agderfriluft.no

midt-agderfriluft.no

Facebook: Midt-Agder Friluftsråd

Grafisk produksjon: Bjorvand & co AS, Kristiansand

naturlos.no

Økonomiske bidragsytere:

Aust-Agder
fylkeskommune

Vest-Agder
fylkeskommune

Friluftsrådenes
Landsforbund